

MATERIAŁY EDUKACYJNE IPN

KSZTAŁTOWANIE GRANIC RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ 1918–1923

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

1920 1940 1980

Gdańsk 2021

Kształtowanie granic Rzeczypospolitej Polskiej 1918–1923. Łamigłówki dla uczniów szkół podstawowych.

Autor: **Artur Chomicz**

Recenzja: **dr Zofia Fenrych**

Konsultacja dydaktyczna: **Karol Karczyński, Tadeusz Lech**

Korekta: **Anna Świtalska-Jopek**

Projekt graficzny: **Bartłomiej Siwek**

Opracowanie map: **dr Tomasz Ginter**

Na okładce fotografie ze zbiorów Biblioteki Kongresu USA i Narodowego Archiwum Cyfrowego.

Fotografie zamieszczone w publikacji pochodzą ze zbiorów Archiwum IPN, Narodowego Archiwum Cyfrowego oraz domeny publicznej.

* zadania podstawowe (dla klas IV)

** zadania rozszerzone (dla klas VII)

 zadania z mapą (na podstawie map załączonych w II części)

11 listopada 1918 roku, w wyniku rozejmu kończącego I wojnę światową, po 123 latach zaborów Polska odzyskała niepodległość. Rozpoczął się proces budowy II Rzeczypospolitej, państwa z własnym rządem, armią i terytorium. Poza scaleniem ziem należących wcześniej do trzech państw zaborczych jednym z najtrudniejszych wyzwań było wytyczenie granic odrodzonej Polski. O ich kształcie decydowali dyplomaci zwycięskich mocarstw podczas konferencji pokojowej w Paryżu przy aktywnym udziale przedstawicieli polskich, a także Polacy z odwagą i poświęceniem walczący zbrojnie o utrzymanie odzyskanej niepodległości. Kształtowanie się terytorium II RP zakończyło się w 1923 roku i było okupione ogromem działań dyplomatycznych polskich władz oraz krwią tysięcy Polaków.

fot. Alegoria pierwszego rozbioru Polski (domena publiczna)

Batalia o Lwów

Lwów od wieków był ośrodkiem polskiej kultury i życia narodowego. Pretensje do miasta zgłaszali Ukraińcy. 1 listopada 1918 roku ogłosili Lwów stolicą Zachodnioukraińskiej Republiki Ludowej. Wojska ukraińskie zajęły najważniejsze obiekty w mieście, co spotkało się z reakcją polskich uczniów i studentów, nazywanych Orłętami Lwowskimi. Wsparło ich Wojsko Polskie, dzięki czemu Ukraińcy zostali wyparci z miasta.

01

Zadanie

Rozwiąż rebus, żeby poznać imię i nazwisko jednego z najmłodszych w historii kawalerów Orderu Wojennego Virtuti Militari, walczącego w obronie Lwowa.*

a=A u=n +n +i

d=P +r e=y t=i
y=e ti +c +z

Hasło: _____

02

Zadanie

W miejscu widocznym na fotografii został pochowany bezimienny obrońca Lwowa. Co to za miejsce i gdzie się ono znajduje?*

fot. domena publiczna

Odpowiedź:

Ciekawostka

22 listopada 1920 roku Lwów jako jedyne miasto II RP zostało odznaczone Orderem Virtuti Militari. Doceniono odwagę mieszkańców walczących w 1918 roku o polskość miasta oraz ich opór przeciwko bolszewikom w 1920 roku.

Powstanie wielkopolskie

26 grudnia 1918 roku do Poznania przyjechał Ignacy Jan Paderewski, entuzjastycznie witany przez Polaków. Na jego wizytę wrogo zareagowali niemieccy mieszkańcy miasta. Następnego dnia na ulicach stolicy Wielkopolski doszło do starć między Niemcami a Polakami, które przerodziły się w powstanie dowodzone przez Polską Organizację Bojową Zaboru Pruskiego. Walki zakończyły się 16 lutego 1919 roku, a Wielkopolska za zgodą obradujących w Paryżu mocarstw została przyłączona do Polski.

03

Zadanie

Która z fotografii przedstawia Ignacego Jana Paderewskiego? Podpisz imieniem i nazwiskiem pozostałe postacie widoczne na zdjęciach.*

fot. NAC

fot. NAC

fot. NAC

04

Zadanie

Rozwiń szzyfr spiralny, żeby poznać imię i nazwisko dowódcy powstania wielkopolskiego. **

U	M	R	Ó
S	Z	Ó	B
N	E	J	W
I	F	D	O
C	K	I	X

Hasło:

Czy wiesz, że...

Powstanie wielkopolskie trwało 52 dni. Zginęło w nim 2289 powstańców, a ponad 6 tysięcy z nich zostało rannych. Było to pierwsze polskie powstanie narodowe zakończone pełnym zwycięstwem.

Konflikt z Czechosłowacją

Po upadku monarchii austro-węgierskiej w 1918 roku Orawa, Spisz i Śląsk Cieszyński stały się przedmiotem sporu pomiędzy Polską a Czechosłowacją. W wyniku rozmów 5 listopada 1918 roku dokonano podziału Śląska Cieszyńskiego według kryterium etnicznego, dzięki czemu ponad połowa tych ziem przypadła Polsce. Z rozwiązaniem takim nie pogodziła się Czechosłowacja, której wojska 23 stycznia 1919 roku wkroczyły na Śląsk Cieszyński. Z powodu walk o inne granice Polska nie mogła przeciwstawić się tej agresji i ostatecznie spór graniczny z Czechosłowacją trafił na forum konferencji w Wersalu. Tam zdecydowano o przeprowadzeniu plebiscytu, który się jednak nie odbył. Strona czechosłowacka wykorzystała osłabienie Polski podczas ofensywy bolszewickiej na Warszawę latem 1920 roku i wymusiła podział spornych terenów na swoją korzyść, bez uwzględnienia woli miejscowej ludności.

05

Zadanie

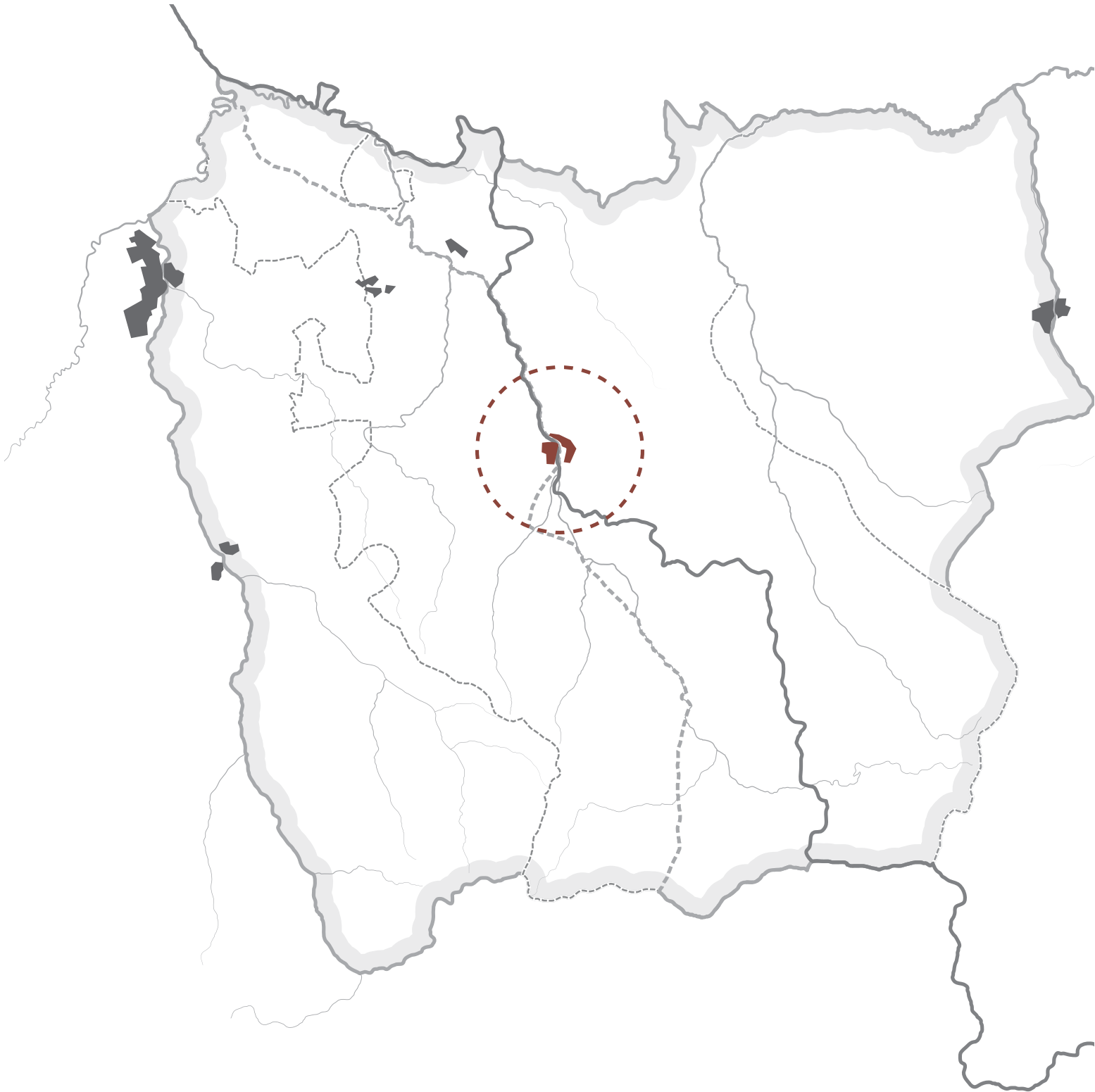
Przeczytaj fragment tekstu i odpowiedz na pytania**:

1. O jakim mieście jest mowa?
2. Czy to miasto znajduje się we współczesnych granicach Polski?

(skorzystaj z mapy na stronie ósmej)

„Samo miasto podzielono między oba państwa, wyznaczając granicę na rzece Olzie.
W zachodniej, czeskiej, części Śląska Cieszyńskiego, na tzw. Zaolziu, pozostało wielu Polaków”.

Platforma Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Odpowiedź:

Powstanie sejneńskie

Po I wojnie światowej ziemia suwalsko-sejneńska stała się przyczyną zatargów polsko-litewskich. Latem 1919 roku, po wycofaniu z tego terenu wojsk niemieckich, kwestię jego przynależności miała rozstrzygnąć konferencja pokojowa w Wersalu. Granica została wytyczona wzdłuż tzw. linii Focha, pozostawiającej po polskiej stronie m.in. Sejny. Litwini nie przestrzegali warunków podziału, w związku z czym w nocy z 22 na 23 sierpnia 1919 roku Polacy doprowadzili do wybuchu powstania. Zryw ten zakończył się sukcesem strony polskiej, zmuszając Litwinów do opuszczenia ziemi sejneńskiej i wycofania się za linię Focha.

06

Zadanie

Zaznacz na mapie teren sporny, o który toczył się konflikt polsko-litewski. **

07

Zadanie

Przyjrzyj się uważnie fotografiom i znajdź między nimi pięć różnic.*

fot. Józef Piłsudski w Sejnach 13 września 1919 roku (NAC)

Zaślubiny Polski z morzem

O przyłączeniu Pomorza do Polski zdecydowano w traktacie wersalskim z czerwca 1919 roku. Niemcy zatwierdziły go 10 stycznia 1920 roku. Kilka tygodni później na Kaszuby wkroczyły wojska polskie pod dowództwem gen. Józefa Hallera, aby w sposób pokojowy przyłączyć ten teren do Polski. 10 lutego 1920 roku w Pucku miały miejsce zaślubiny Polski z morzem, symbolizujące powrót Rzeczypospolitej nad Bałtyk.

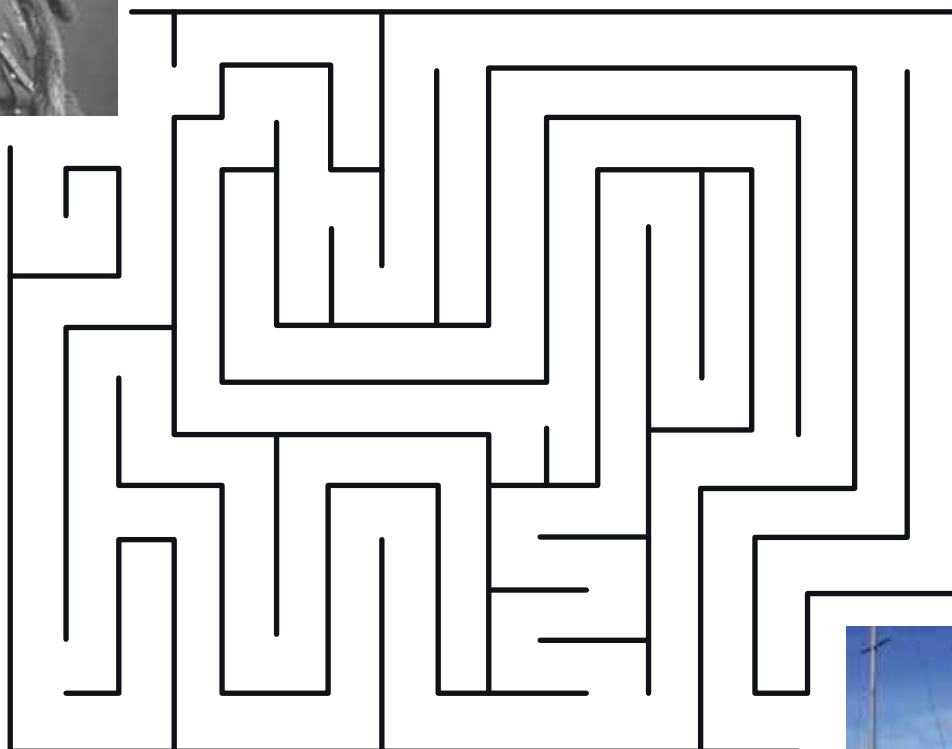
08

Zadanie

W labiryncie na mapie narysuj drogę gen. Hallera i jego żołnierzy do Pucka.*

fot. gen. Józef Haller (NAC)

fot. domena publiczna

Czy wiesz, że...

Autentyczne miejsce zaślubin Polski z morzem znajduje się na terenie prywatnego zakładu produkcyjnego położonego kilkaset metrów na zachód od symbolicznego słupka zaślubinowego stojącego w puckim porcie.

9

Zadanie

Poniżej widzisz zdjęcie ukazujące akt zaślubin Polski z morzem 10 lutego 1920 roku oraz dwie malarskie interpretacje tego wydarzenia. Wskaż różnice między obrazami i zaznacz, który z nich wierniej oddaje przebieg ceremonii zaślubin.**

Autor: Julian Fałat

Autor: Wojciech Kossak

fol. Zaślubiny Polski z morzem 10 luty 1920 roku (NAC)

Odpowiedź:

Wojna polsko-bolszewicka

W październiku 1917 roku w Rosji doszło do przewrotu, w wyniku którego władzę przejęli bolszewicy, dążący do wywołania rewolucji na całym świecie. Na przeszkodzie w ich marszu do Europy stała Polska. Do pierwszych starć polsko-bolszewickich doszło w lutym 1919 roku. Do maja 1920 roku Polacy odnosili sukcesy, ale później inicjatywę przejęli bolszewicy, którzy latem tego roku dotarli aż do linii Wisły. Kulminacyjny moment wojny polsko-bolszewickiej stanowiła Bitwa Warszawska z 15 sierpnia 1920 roku, która zakończyła się zwycięstwem wojsk polskich dowodzonych przez Józefa Piłsudskiego. Był to przełomowy moment konfliktu.

Bolszewicy zostali wyparci na wschód, a wojnę zakończył traktat ryski z 18 marca 1921 roku, ustalający wschodnią granicę II Rzeczypospolitej.

Czy wiesz, że...

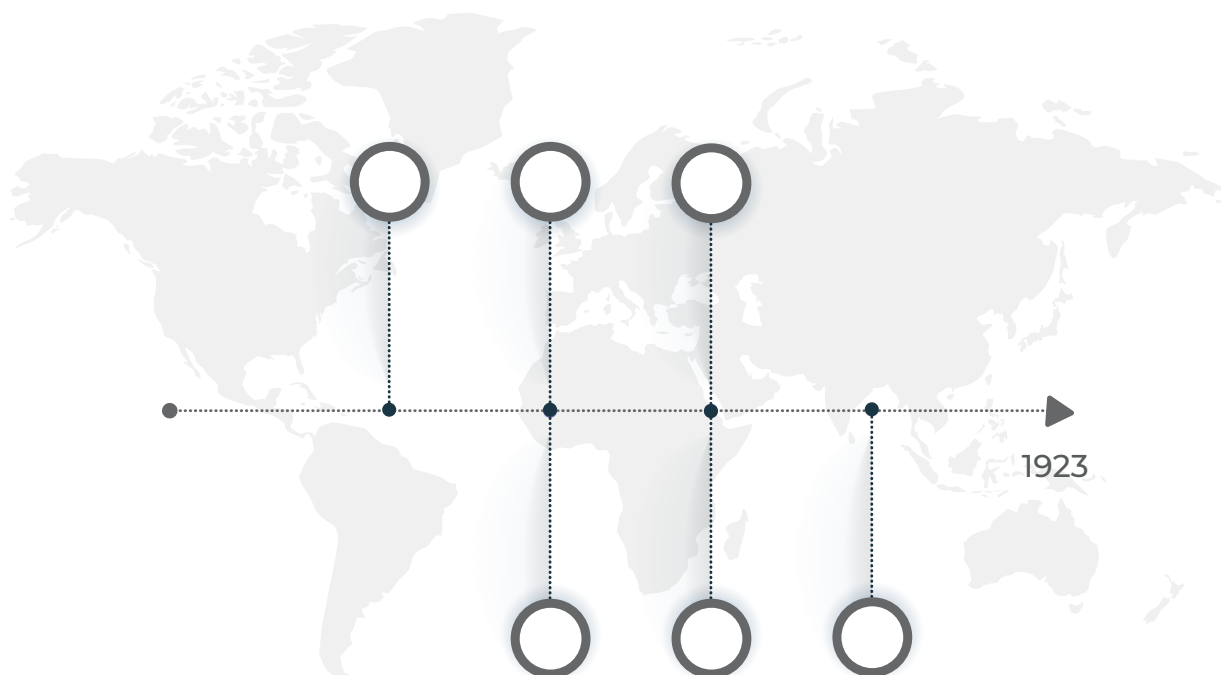
Brytyjski historyk Edgar D'Abernon uznał Bitwę Warszawską 1920 roku za osiemnastą najważniejszą bitwę w historii świata, gdyż zwycięstwo Polaków uratowało Europę przed bolszewizmem.

10

Zadanie

Umieść wymienione wydarzenia na osi czasu.*

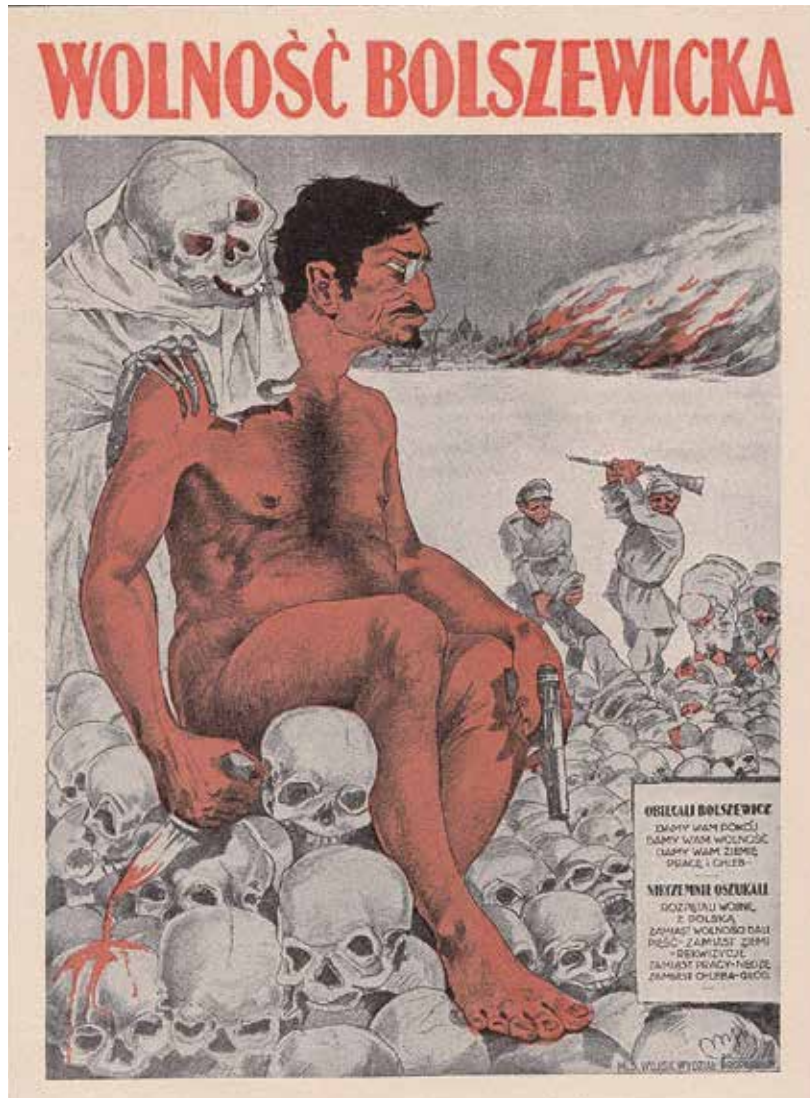
1. Odzyskanie przez Polskę niepodległości – 11 listopada 1918 roku
2. Pierwsze starcie wojsk polsko-bolszewickich – luty 1919 roku
3. Zdobycie Wilna przez wojska polskie – kwiecień 1919 roku
4. Ofensywa sowiecka na Polskę – kwiecień 1920 roku
5. Bitwa Warszawska – 15 sierpnia 1920 roku
6. Pokój w Rydze – 15 marca 1921 roku

11

Zadanie

Jak się nazywa jeden z przywódców bolszewickich przedstawiony na plakacie? **

fot. domena publiczna

Odpowiedź:

Plebiscyty na Powiślu, Warmii i Mazurach

Zgodnie z postanowieniami traktatu wersalskiego 11 lipca 1920 roku na terenie Warmii, Mazur i Powiśla przeprowadzono plebiscyt. Mieszkańcy tych ziem mieli zdecydować o przyłączeniu zamieszkiwanego przez nich terytorium do odrodzonego państwa polskiego lub o jego pozostaniu w granicach Niemiec. Głosowanie zakończyło się porażką strony polskiej – do II RP włączono tylko kilka miejscowości: na Warmii wsie Lubstynek, Napromek oraz Groszki, a na Powiślu Małe Pólko, Nowe Lignowy, Kramrowo, Bursztyn i Janowo, nazywane Małą Polską lub Rzeczpospolitą Janowską.

12

Zadanie

Pokoloruj obszary plebiscytowe: kolorem czerwonym – teren Warmii i Mazur, kolorem niebieskim – Powiśle. *

13

Zadanie

Zdjęcie przedstawia kamień graniczny stojący w Białej Górze na Powiślu na styku granic między Polską, Wolnym Miastem Gdańskiem a Prusami Wschodnimi (tzw. trójstyk). Wpisz numery opisów przy właściwych strzałkach. **

fot. domena publiczna

1. Data podpisania traktatu wersalskiego
2. Napis „Granica Rzeszy”
3. Numer kamienia granicznego
4. Skrót Freie (Stadt) Danzig (Wolne Miasto Gdańsk)

Wolne Miasto Gdańsk

W trakcie wytyczania granic Polski jednym ze spornych obszarów stał się Gdańsk, zamieszkały głównie przez ludność niemiecką. Na mocy traktatu wersalskiego, który kończył I wojnę światową, z terytorium miasta i obszarów przyległych utworzono Wolne Miasto Gdańsk – niezależne miasto-państwo pozostające pod nadzorem Ligi Narodów. Twór ten był wynikiem kompromisu, który nie zadowalał ani Polaków, ani Niemców, co w późniejszych latach stało się przyczyną wielu sporów polsko-niemieckich. Wolne Miasto Gdańsk istniało do wybuchu II wojny światowej 1 września 1939 roku.

14

Zadanie

Rozwiąż szyfr, aby dowiedzieć się, kto był ostatnim komisarzem Ligi Narodów w Wolnym Mieście Gdańsku.*

23	7	11	12	4

13	7	14	24

4	5	14	13	11	22	7	14	18	19				

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
7	4	13	18	20	2	15	22	9	23	11	24

M	N	O	P	R	S	T	U	W	Y	Z
25	6	12	3	14	8	19	5	21	16	10

Odpowiedź: _____

15

Zadanie

Na podstawie tekstu źródłowego odpowiedz na pytanie, jakie działania wobec polskich mieszkańców Wolnego Miasta Gdańska prowadziły władze Gdańska? * *

„W stosunku do tej grupy ludności Senat stosował politykę wypracowaną przez dawny system biurokracji pruskiej. Z jednej strony starano się objąć ludność polską zasięgiem oddziaływania niemieckiej gospodarki, oświaty i kultury, co tworzyło podstawy do dalszego jej germanizowania, z drugiej zaś utrudniano korzystanie z praw mniejszości. Dyskryminowano obywateli Wolnego Miasta deklarujących swą polską przynależność narodową, zwłaszcza w miejscach pracy. Najbardziej ignorowano prawa mniejszości polskiej w dziedzinie szkolnictwa i używania języka polskiego. Władze wynajdowały różne preteksty i ograniczenia, by nie tworzyć polskich szkół lub polskich klas w publicznych szkołach senackich, nawet jeżeli zgłosiła się wymagana liczba dzieci. Uciekano się do nacisków i gróźb pod adresem rodziców. Tam, gdzie utworzono polskie klasy, utrzymywano niski poziom nauczania. Obowiązywały niemieckie podręczniki do historii, w których obraz dziejów Polski był całkowicie sfałszowany. Nie dopuszczano do korzystania z polskich pomocy naukowych i podręczników”.

J. Grabowska-Chałka, Stutthof. Przewodnik – informator historyczny, Gdańsk–Sztutowo 2004, s. 8–9.

Odpowiedź:

Czy wiesz, że...

- Wolne Miasto Gdańsk miało własny hymn, flagę i herb.
- Powierzchnia całkowita Wolnego Miasta Gdańska wynosiła 1893 km, a długość jego granic 292,3 km.
- W 1934 roku Wolne Miasto Gdańsk zamieszkiwało około 408 tysięcy mieszkańców, z czego 90 proc. stanowili Niemcy.

Powstania śląskie

Śląsk pozostawał spornym terenem między Polską a Niemcami, dlatego na konferencji pokojowej w Paryżu zdecydowano o przeprowadzeniu na tym obszarze plebiscytu. Wobec narastających represji i terroru ze strony niemieckiej latem 1919 roku polscy działacze na Śląsku rozpoczęli powstanie, które zakończyło się porażką Polaków. W styczniu 1920 roku władzę objęła Międzysojusznicza Komisja Rządząca i Plebiscytowa. Strony polska i niemiecka utworzyły komisariaty plebiscytowe. Po stronie polskiej komisarzem został Wojciech Korfanty, który w związku z agresją policji niemieckiej wobec polskiej ludności Śląska doprowadził do wybuchu drugiego powstania. Przyniosło ono Polakom sukces i poprawiło ich sytuację przed głosowaniem. Plebiscyt odbył się 20 marca 1921 roku. Blisko 60 proc. głosujących chciało przyłączenia Śląska do Niemiec, ale były powiaty, gdzie Polacy stanowili zdecydowaną większość. Po przeliczeniu głosów Polsce miała przypaść tylko niewielka część spornego terenu, dlatego Polacy wywołali trzecie powstanie. W jego efekcie zmieniono niekorzystny dla Polaków podział Śląska. Ostatecznie 12 października 1921 roku zdecydowano o przyłączeniu do Polski 1/3 terenu plebiscytowego z większością kopalń i hut.

fot. Powstańcy śląscy w 1921 roku (domena publiczna)

16

Zadanie

Znajdź w wykreślance ukryte słowa związane z powstaniami śląskimi.*

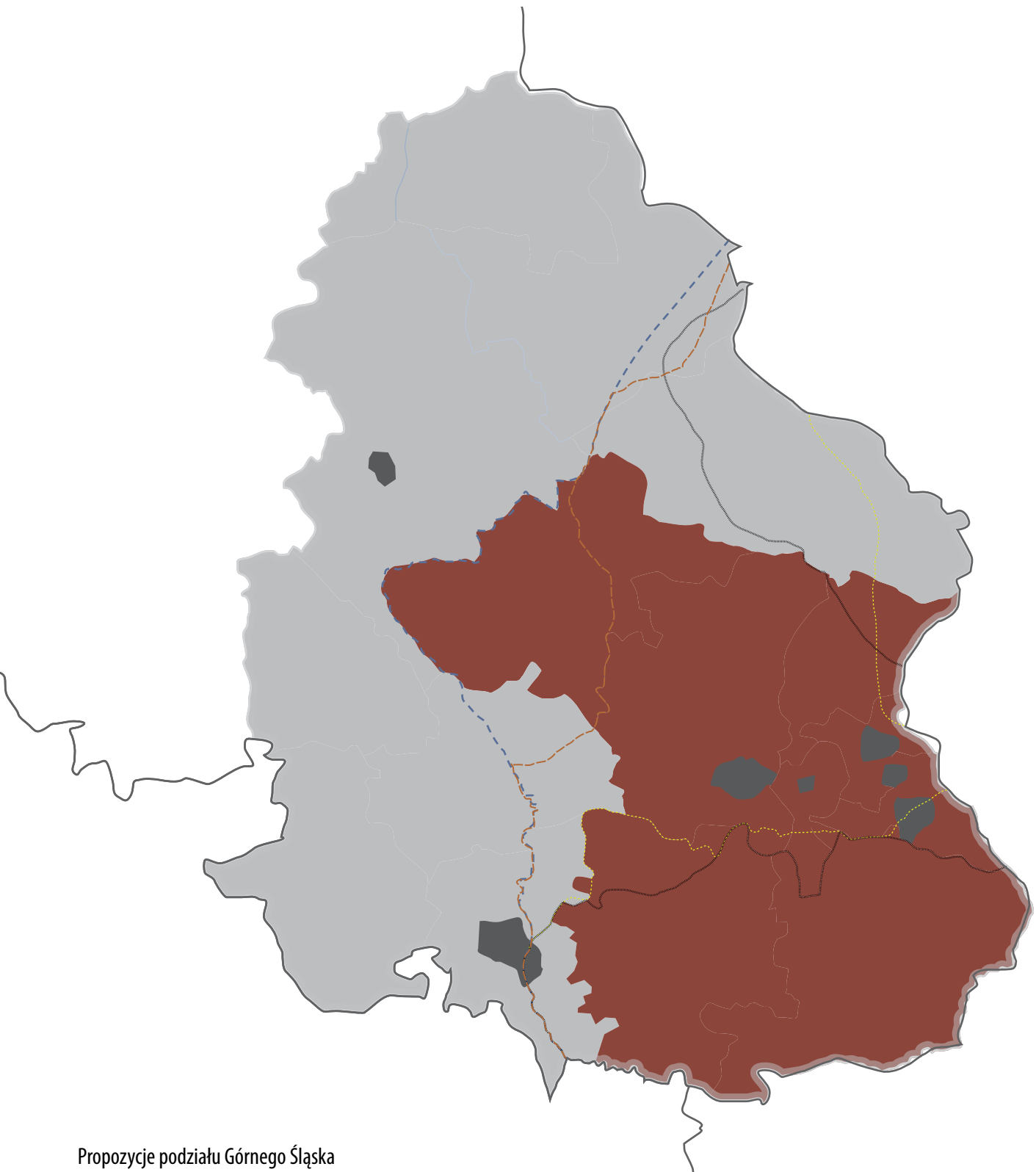
B	ł	ż	Z	W	Y	C	I	Ę	S	T	W	O	E	E	Ę	ł	Ć	Ą	Ó
Ń	C	ż	E	ż	E	Ć	Ń	ż	R	A	ś	I	Q	K	M	K	T	U	Y
L	K	O	R	F	A	N	T	Y	D	H	Ń	D	ś	V	R	V	Ą	ł	W
J	Ć	U	O	I	A	Z	U	X	F	R	E	I	K	O	R	P	S	D	G
T	D	C	Y	F	F	K	ś	Q	K	A	Q	N	ł	O	Z	E	Ó	G	H
R	ż	O	ż	ś	R	T	V	A	D	Ć	P	M	Q	Ą	X	ż	ż	P	C
A	W	T	Ó	ż	D	A	E	H	ś	ż	P	O	W	S	T	A	N	I	E
K	ś	Q	C	F	Q	M	W	Y	M	M	R	H	ż	T	Ę	O	H	Ń	Ą
T	W	Ń	M	L	A	B	Ó	H	Ą	Ć	Ó	F	F	Ó	ś	P	J	A	S
A	Z	U	M	ś	I	A	T	Ą	U	T	Ę	Ę	E	K	N	Q	G	Z	H
T	L	Ą	F	X	D	S	C	B	Ń	W	Ę	R	W	O	M	C	Ó	Ć	P
Ń	Ó	D	E	ż	S	A	Ę	P	B	I	T	W	A	A	ż	P	R	H	U
W	Ć	ż	M	ł	Ę	D	Y	V	B	D	ż	Ó	Ą	J	Ń	G	A	Ć	W
X	ż	Ć	ż	ż	U	O	O	D	Ę	D	Ć	R	Ń	J	O	L	ś	L	W
ś	L	Ą	S	K	D	R	Ó	U	P	ś	L	I	ż	M	I	N	W	M	R
O	N	L	D	L	Ą	Ó	L	C	ż	ż	P	ż	P	J	H	J	A	Ć	O
H	Ć	S	V	E	Q	W	U	W	M	B	J	S	A	ż	E	K	N	O	T
Ó	J	X	ż	U	ż	G	ż	K	ś	R	A	A	F	N	O	P	N	R	E
F	T	W	N	P	L	E	B	I	S	C	Y	T	V	Ń	ż	Ą	Y	S	X
P	N	Z	D	ś	Ą	E	O	Z	W	L	T	O	H	H	S	D	ż	B	F

1. POWSTANIE
2. KORFANTY
3. ŚLĄSK
4. BITWA
5. ZWYCIĘSTWO
6. GÓRA ŚW. ANNY
7. AMBASADORÓW
8. TRAKTAT

17

Zadanie

Która z propozycji podziału Śląska widoczna na mapie była najkorzystniejsza dla Polski?
Uzasadnij swój wybór. **

Propozycje podziału Górnego Śląska

Linia Korfantego	Linia Percivala-de Marinisa
Linia Le Ronda	Linia Lloyd-George'a
Ostateczna granica II RP	

Odpowiedź:

Czy wiesz, że...

W 1997 roku Wojciech Korfanty został pośmiertnie odznaczony Orderem Orła Białego – najwyższym polskim odznaczeniem państwowym.

Wileńszczyzna

Po przegranej Bitwie Warszawskiej wycofujący się na wschód bolszewicy oddali Wilno, ukochane miasto Józefa Piłsudskiego, Litwinom. Nie spodobało się to Marszałkowi, który przygotował plan przejęcia Wileńszczyzny i przyłączenia jej do Polski. 9 października 1920 roku oddziały dowodzone przez gen. Lucjana Żeligowskiego odbiły Wilno z rąk litewskich. Zdobywca miasta ogłosił powstanie niezależnego państwa pod nazwą Litwa Środkowa, które dwa lata później zgłosiło chęć przynależności do Rzeczypospolitej. Sejm w Warszawie wyraził na to zgodę i przyłączenie Wileńszczyzny do Polski stało się faktem. W 1923 roku Rada Ambasadorów zatwierdziła przebieg wschodniej granicy II RP. Tak zakończył się proces kształtowania granic państwa polskiego po odzyskaniu przez nie niepodległości.

18

Zadanie

Która z dróg doprowadzi gen. Żeligowskiego do Wilna? Podaj odpowiednią literę.*

fot. gen. Lucjan Żeligowski (NAC)

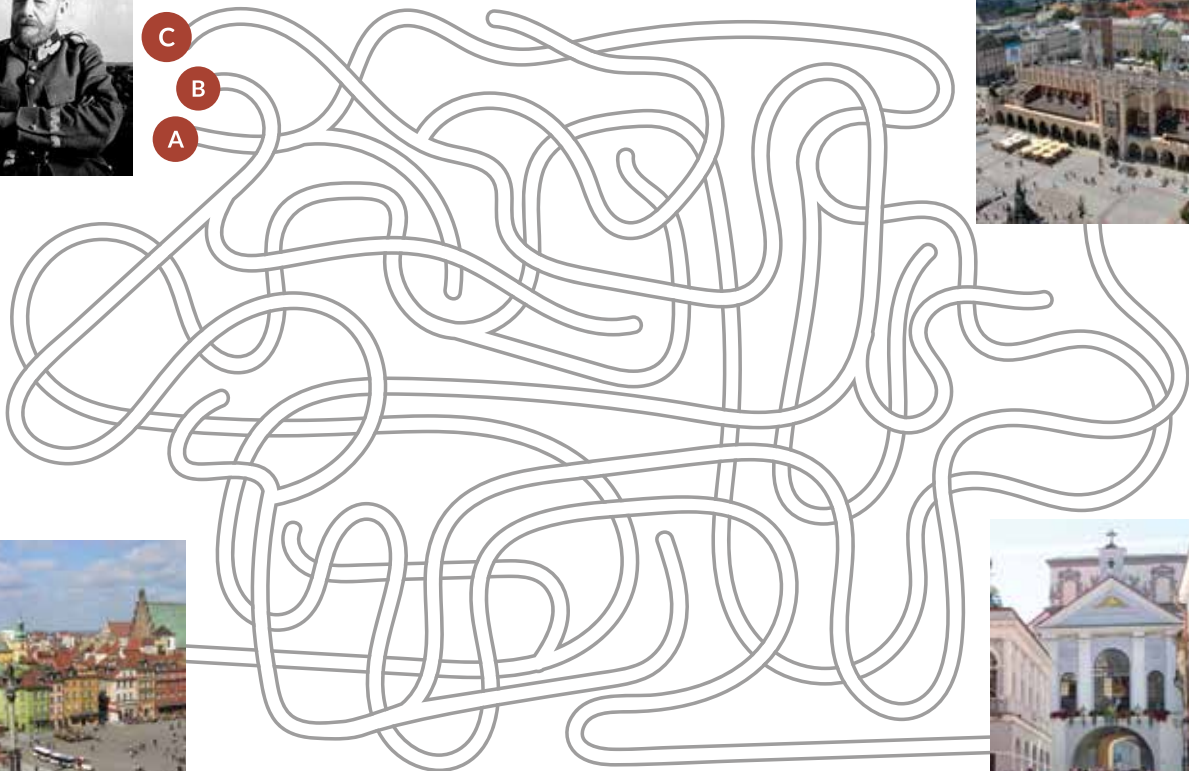
fot. domena publiczna

fot. domena publiczna

fot. domena publiczna

Odpowiedź:

19

Zadanie

Przeczytaj fragment tekstu i odpowiedz na pytania. * *

1. Z kim rozmawia gen. Lucjan Żeligowski?
2. O jakim powstaniu wspomina rozmówca gen. Żeligowskiego?
3. Jakiego rozkazu nie mógł wydać gen. Żeligowskiemu jego rozmówca?

„Jeżeli teraz Wilna nie uratujemy, to historycy nam tego nie darują. Mało tego. Musimy uczynić wysiłek, ażeby odbudować Litwę historyczną. Zrobić to tylko może sama ludność za pomocą Litewsko-Białoruskiej Dywizji. Lecz trzeba, ażeby ktoś wziął na siebie całą sprawę. Trzeba zorganizować powstanie [...]. Może przyjąć chwila, że Pan będzie miał przeciwko sobie nie tylko opinię świata, lecz i Polski. Może nastąpić moment, że nawet ja będę zmuszony pójść przeciwko Panu. Trzeba będzie wziąć wszystko na siebie. Tego ja nie mogę rozkazać. Takich rzeczy się nie rozkazuje”.

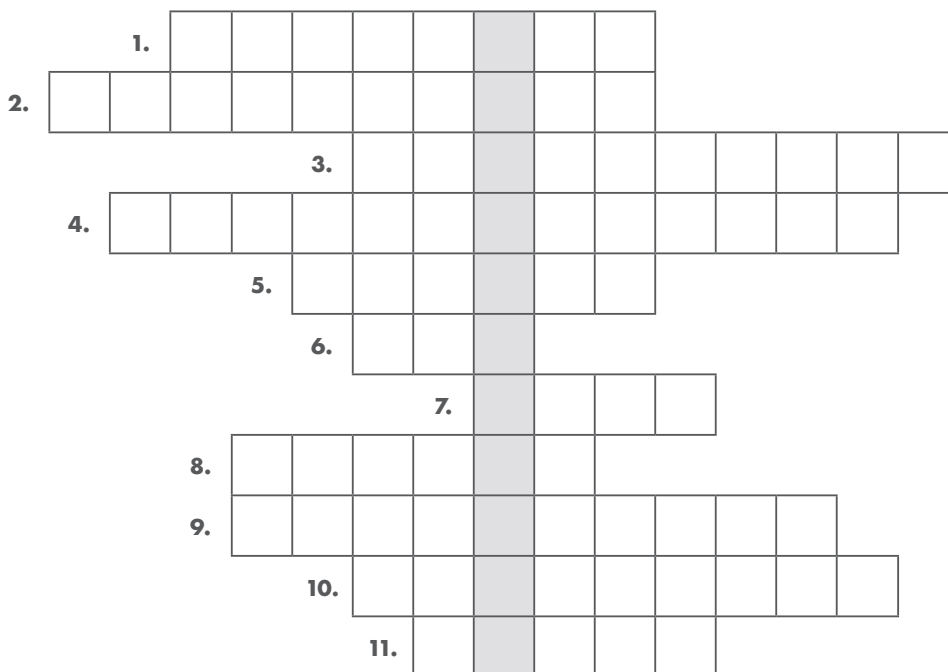
L. Żeligowski, *Zapomniane prawdy*, Londyn 1943

Odpowiedź:

20

Zadanie

Rozwiąż krzyżówkę.

1. Stanął na czele III powstania śląskiego. Wojciech...
2. Zaatakowali od wschodu Polskę w 1919 roku.
3. Odbyły się na Powiślu, Warmii i Mazurach.
4. Nazwa zwycięskiego powstania przeciwko Niemcom.
5. Imię Polaka walczącego w obronie Lwowa, jednego z najmłodszych odznaczonych Orderem Virtuti Militari.
6. Inna nazwa Bitwy Warszawskiej. ... nad Wisłą.
7. Jedyne miasto w historii II RP odznaczone Orderem Virtuti Militari
8. Nazwisko generała, który dokonał aktu zaślubin Polski z morzem.
9. Doprowadził do buntu Wilnie. Lucjan...
10. Dowódca polskich wojsk w czasie Bitwy Warszawskiej.
11. Miejsce konferencji pokojowej kończącej I wojnę światową.

21

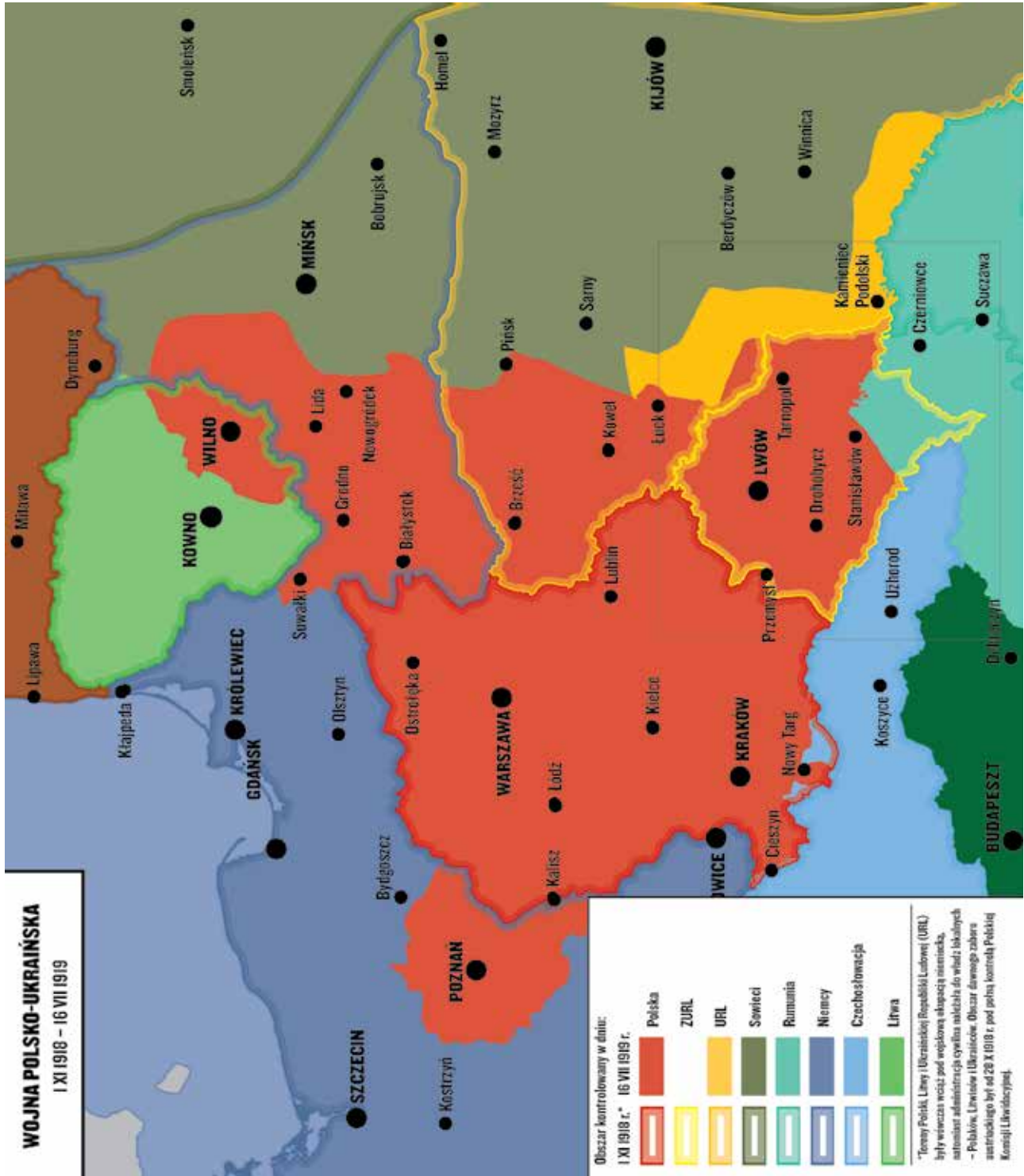
Zadanie

Pokoloruj na czerwono pole wyznaczone linią ciągłą, by uzyskać kształt granic II Rzeczypospolitej Polskiej. Obrysuj kształt kropkowany na czarno, by uzyskać kształt obecnych granic Polski.

Mapy

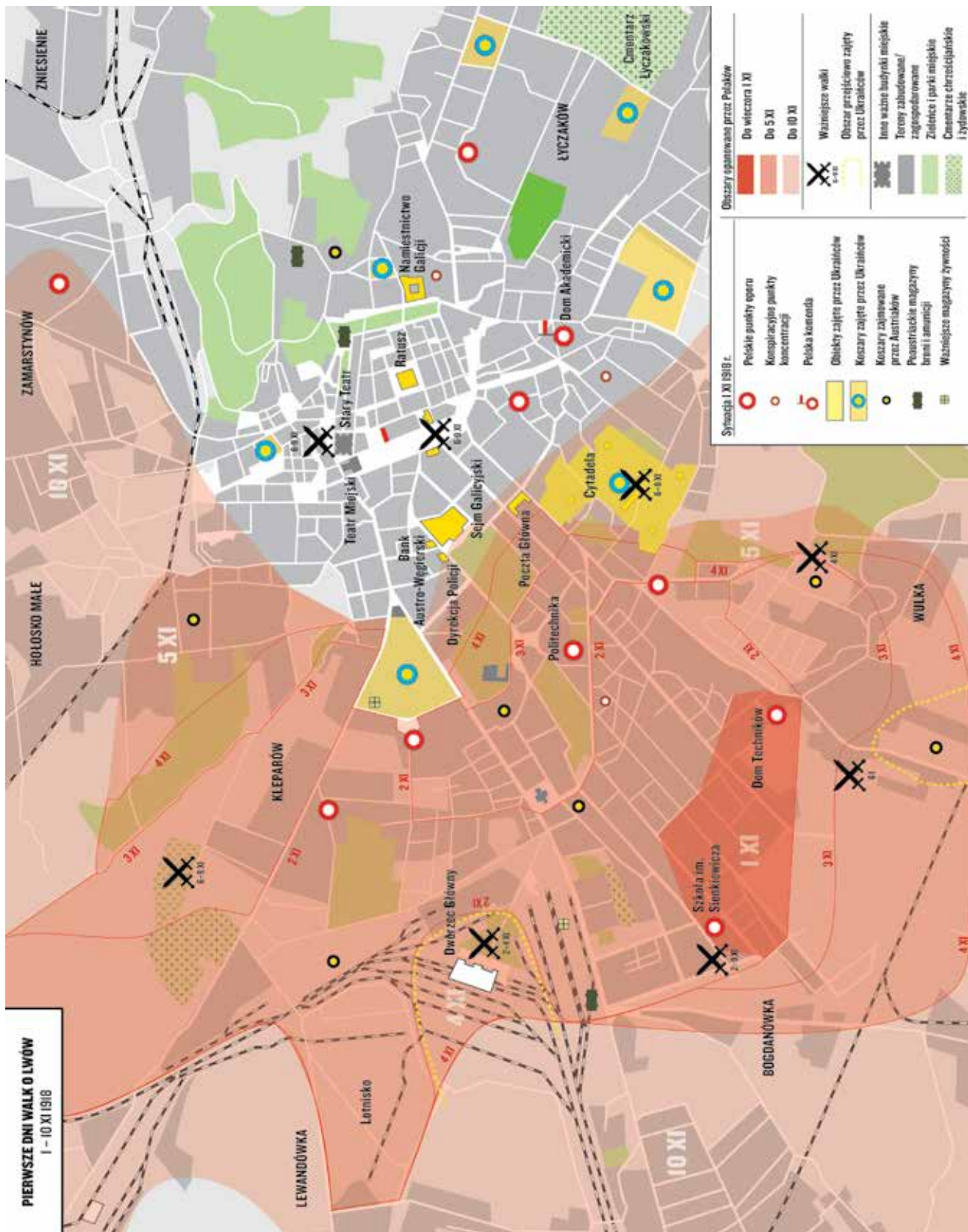

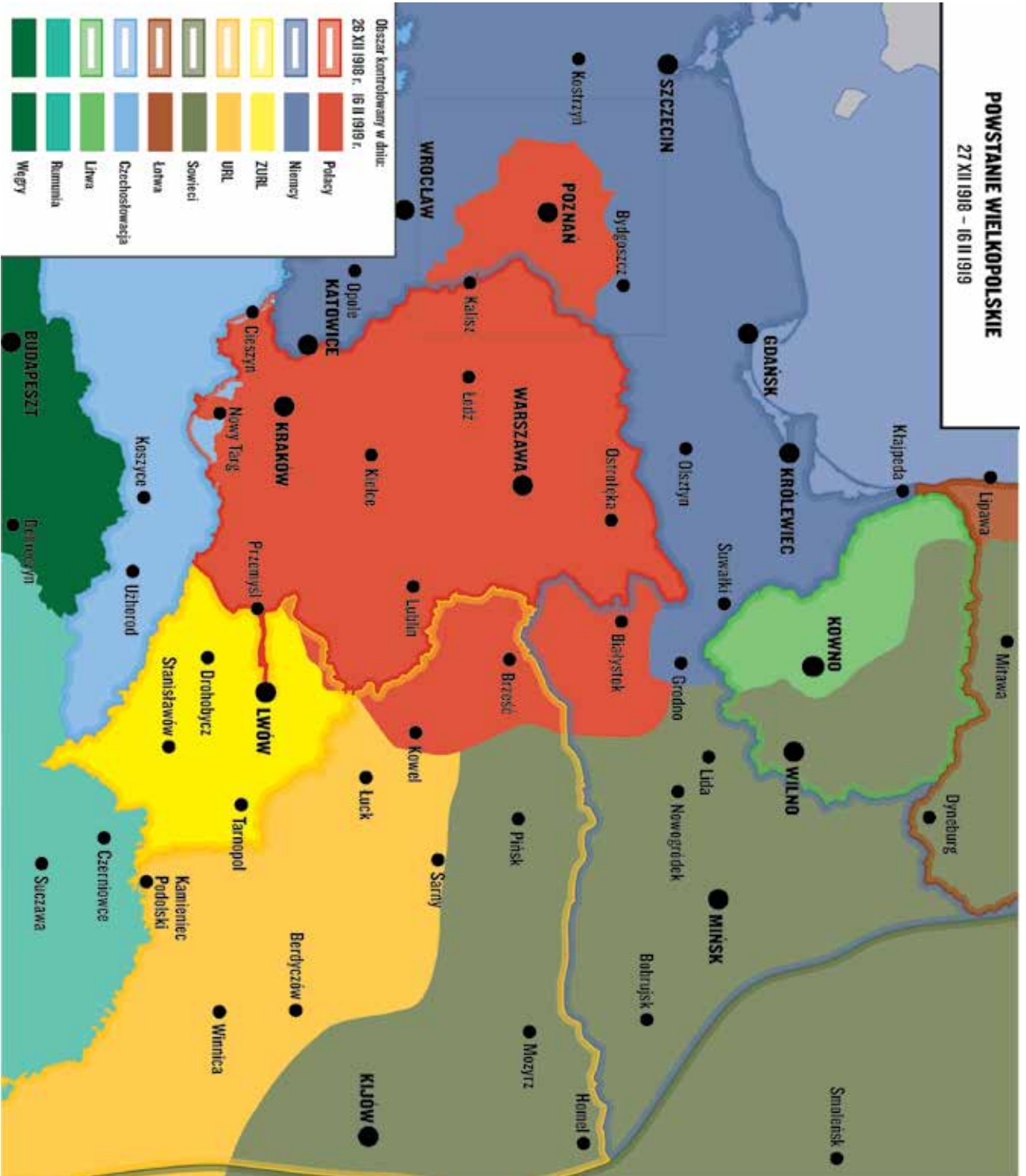
WOJNA POLSKO-UKRAIŃSKA

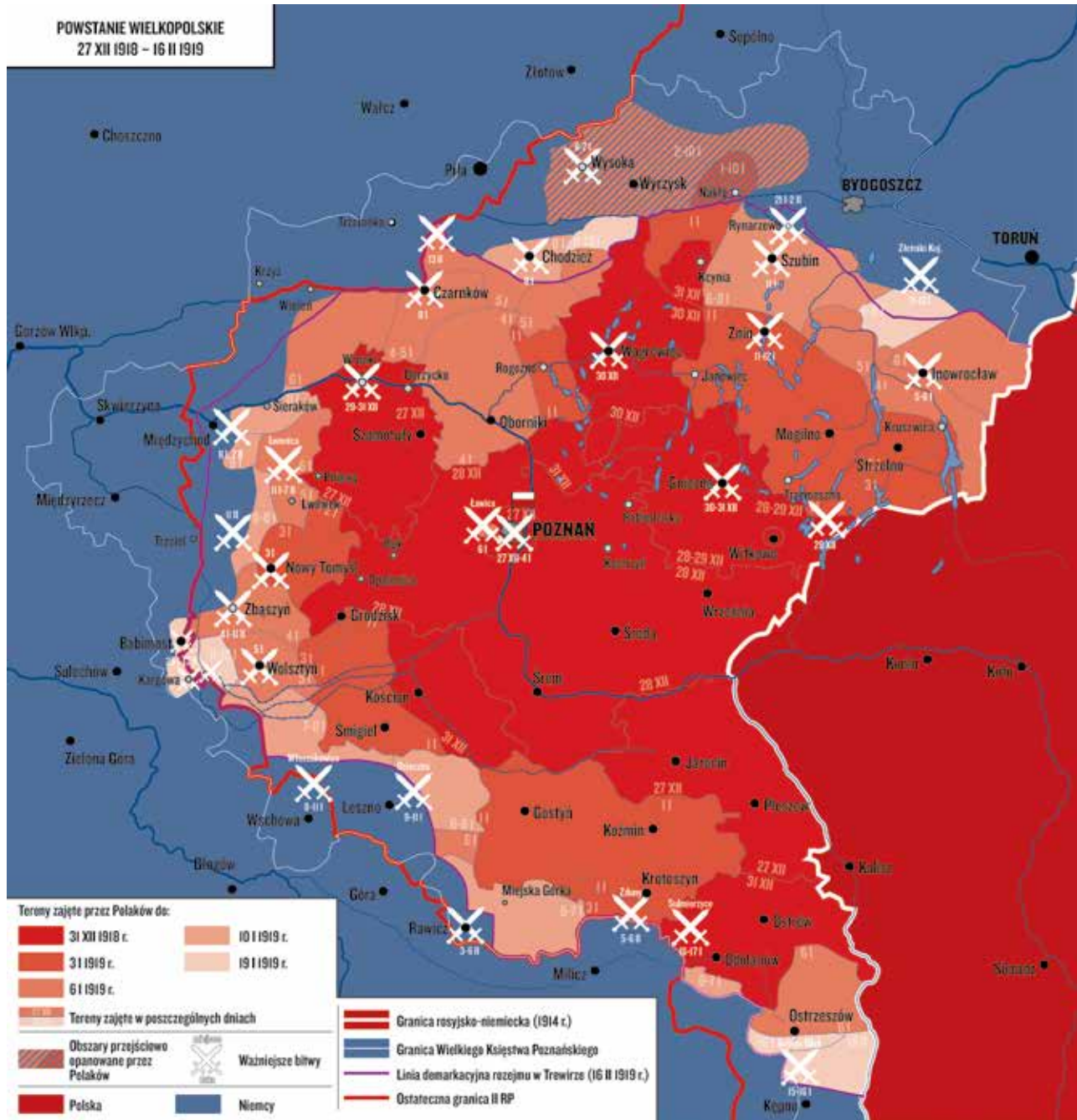
PIERWSZE DNI WALKI O LWÓW

POWSTANIE WIELKOPOLSKIE

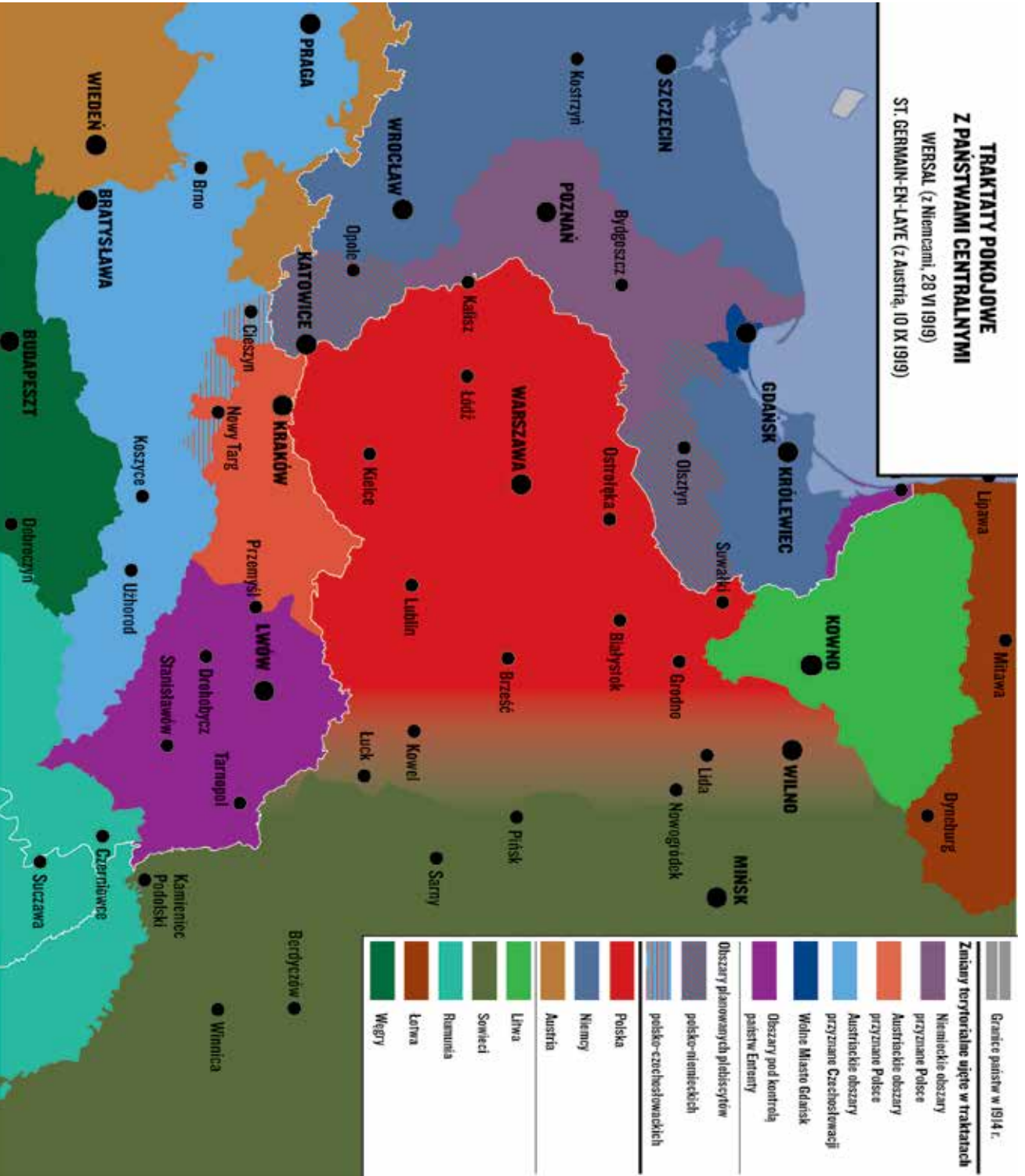

POWSTANIE WIELKOPOLSKIE

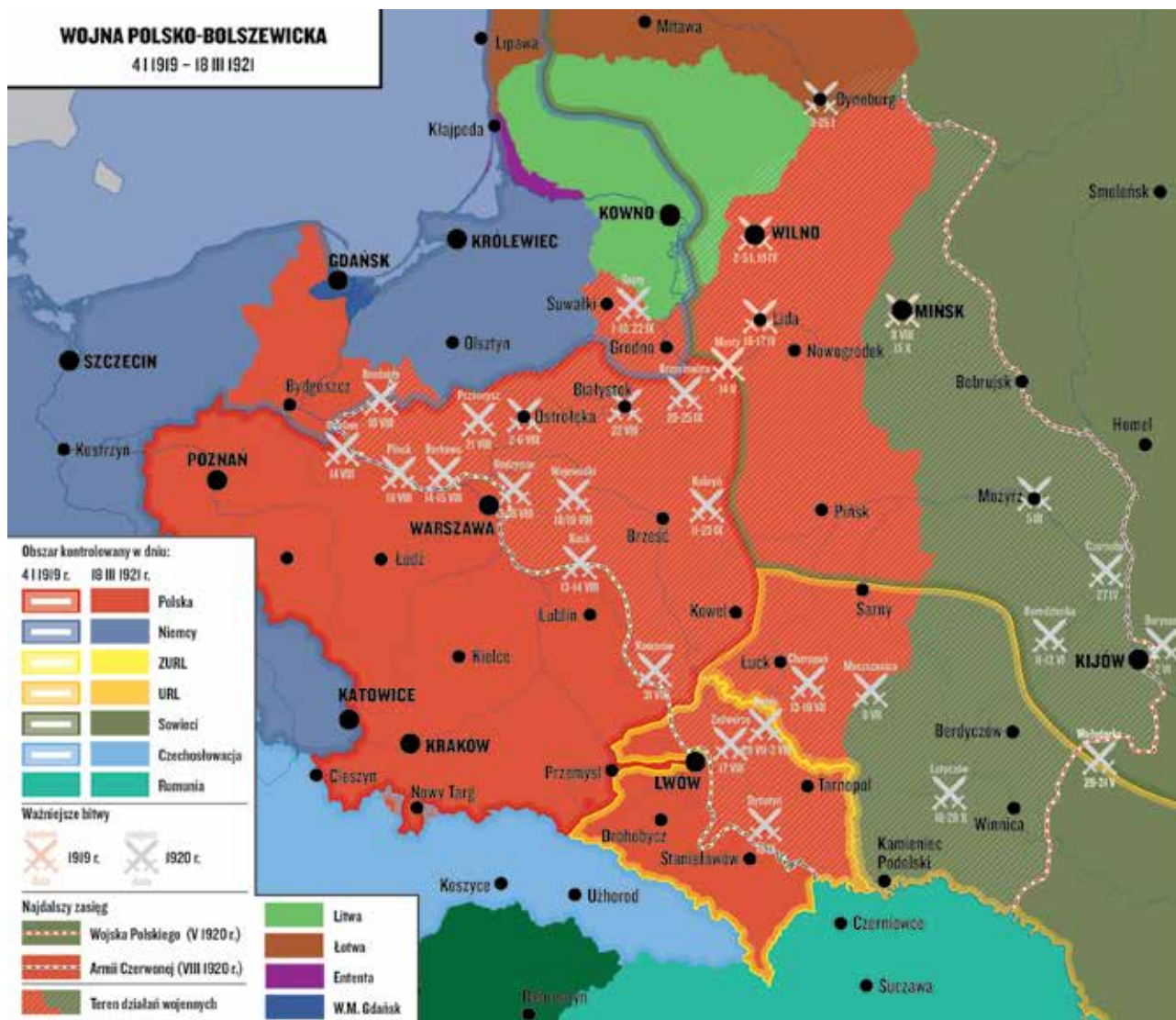

**TRAKTATY POKOJOWE
Z PAŃSTWAMI CENTRALNYMI**

WERSAL (z Niemcami, 28 VI 1919)
ST. GERMAIN-EN-LAYE (z Austrią, 10 IX 1919)

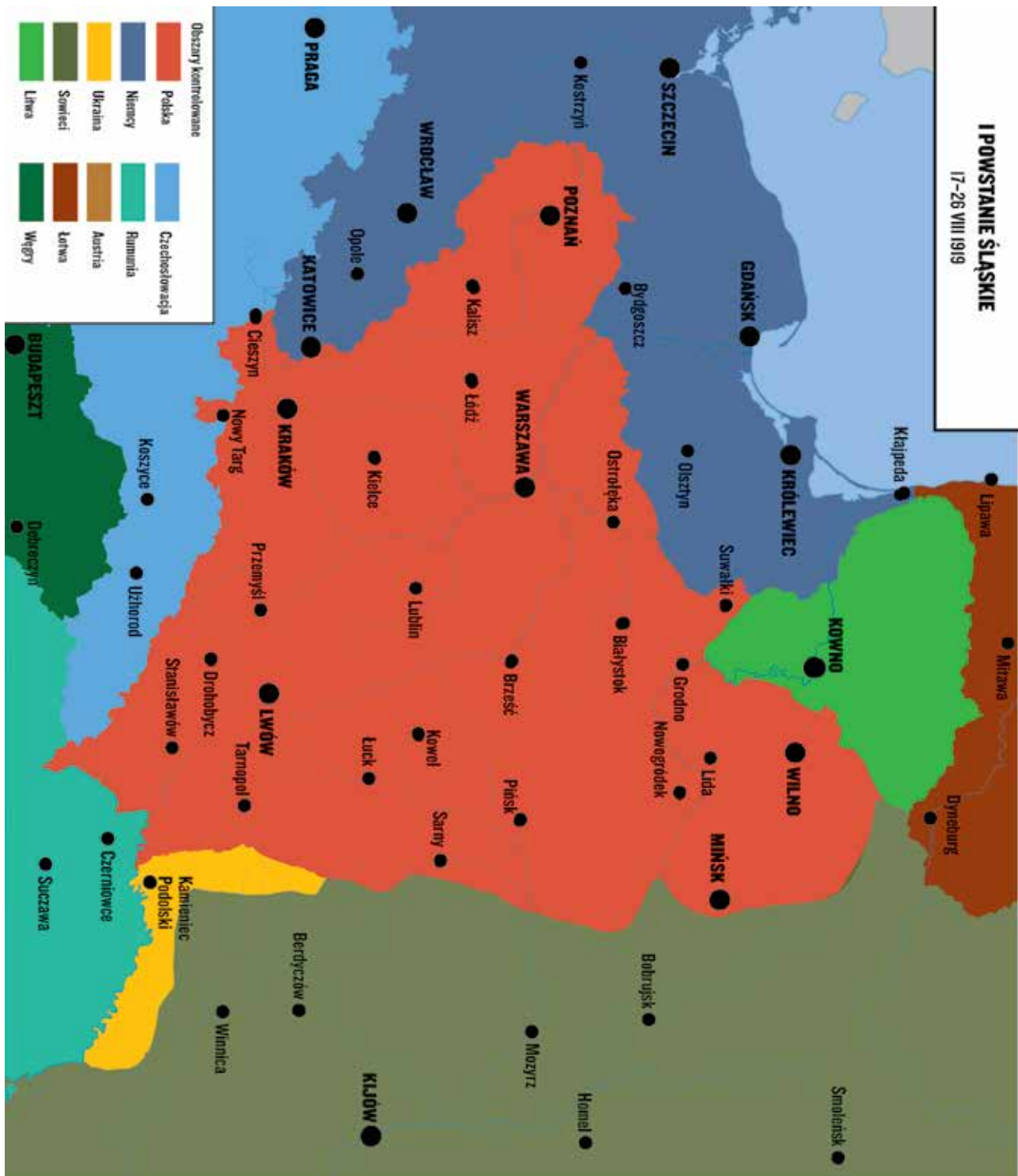
WOJNA POLSKO - BOLSZEWICKA

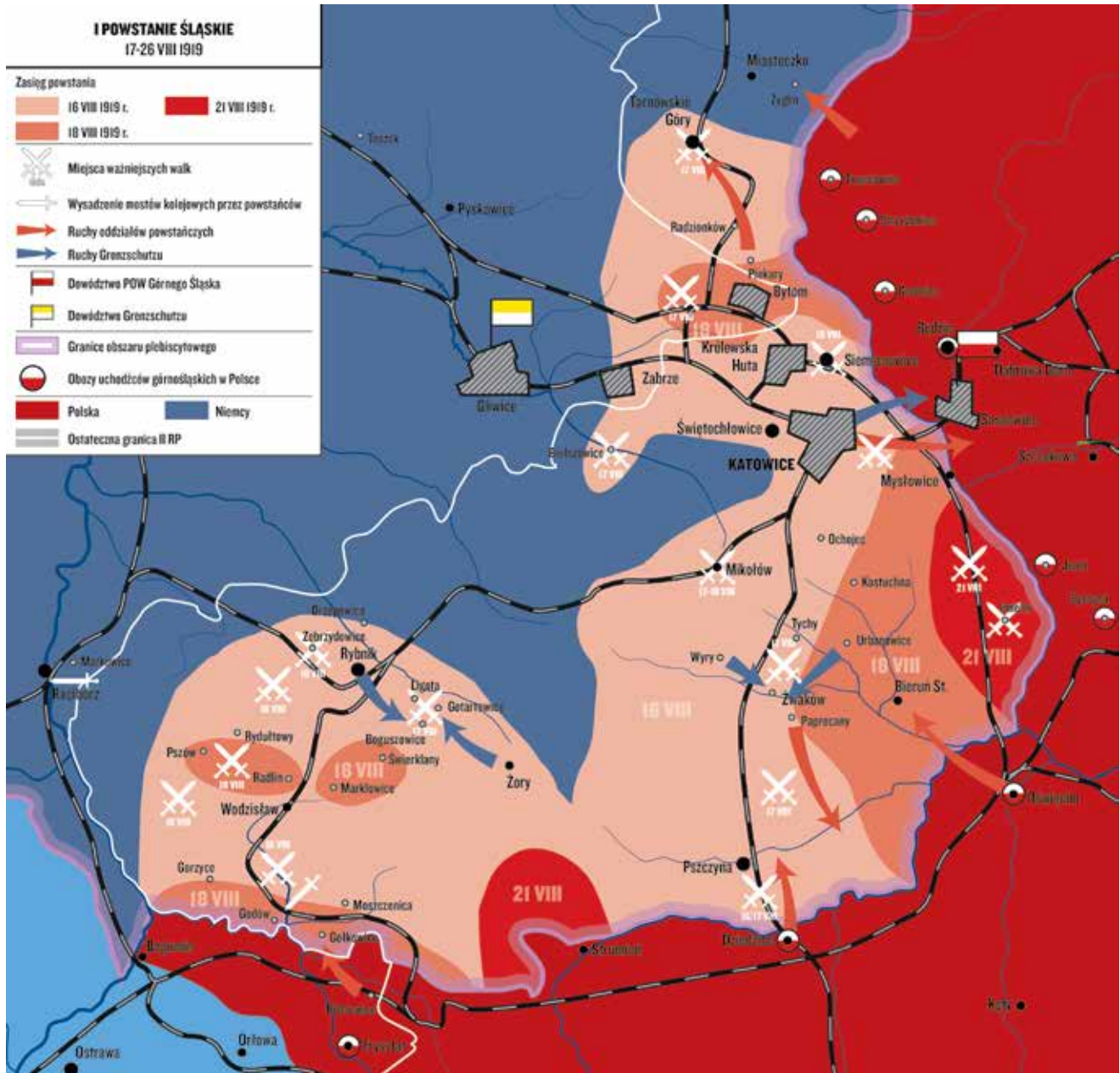
I POWSTANIE ŚLĄSKIE

I POWSTANIE ŚLĄSKIE

17-28 VIII 1919

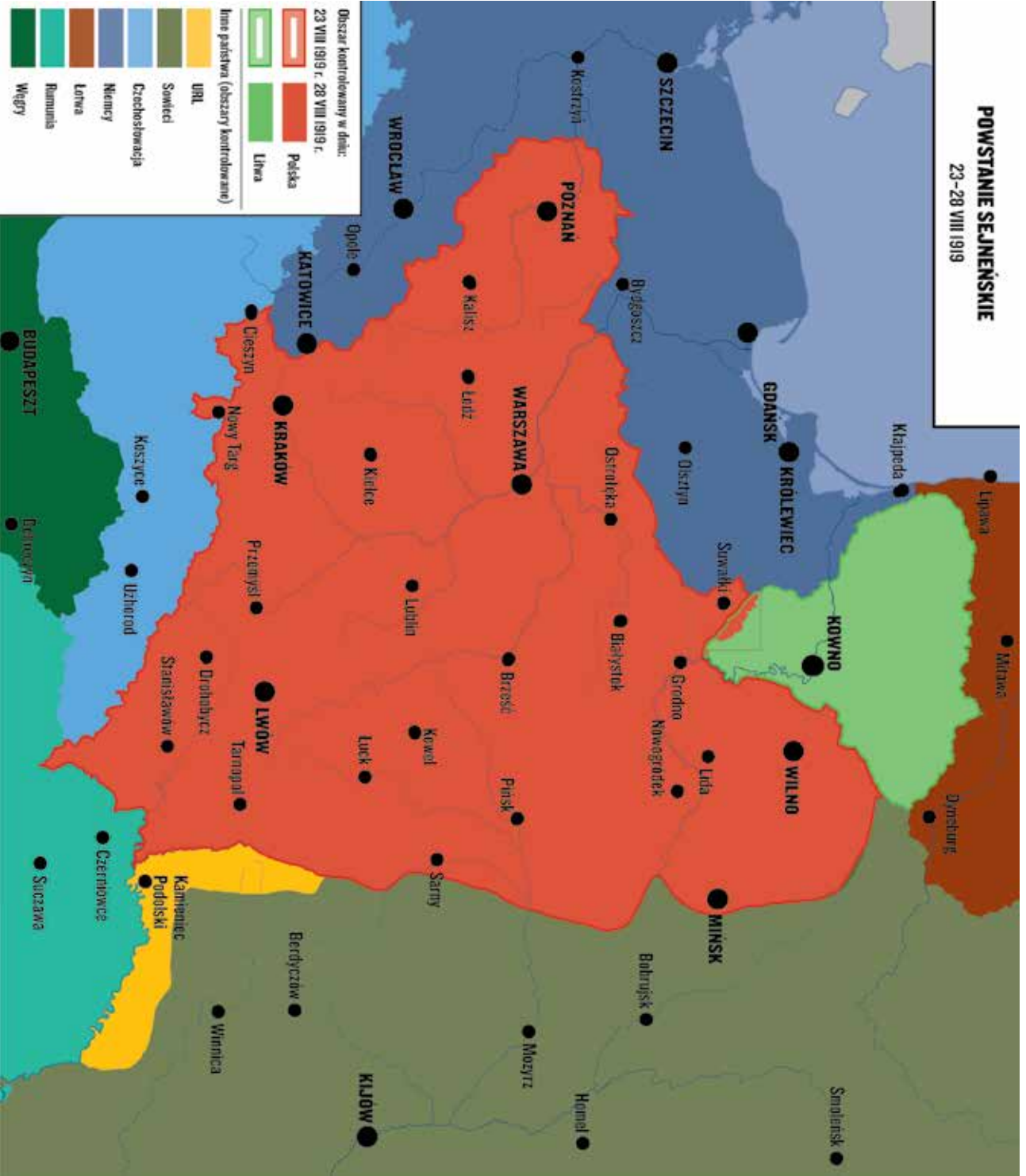

I POWSTANIE ŚLĄSKIE

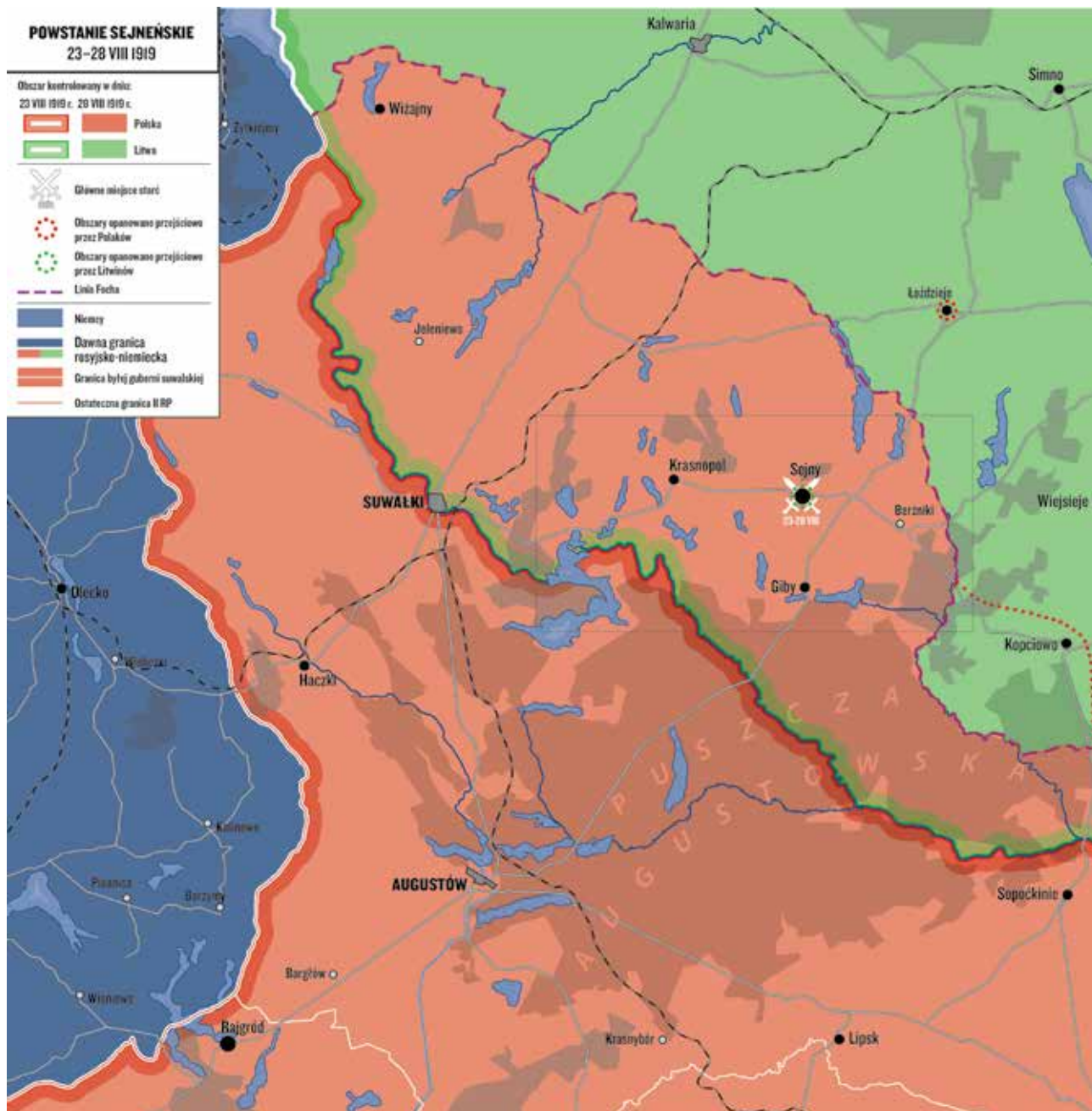

POWSTANIE SEJMEŃSKIE

POWSTANIE SEJMEŃSKIE 23-28 VIII 1919 r.

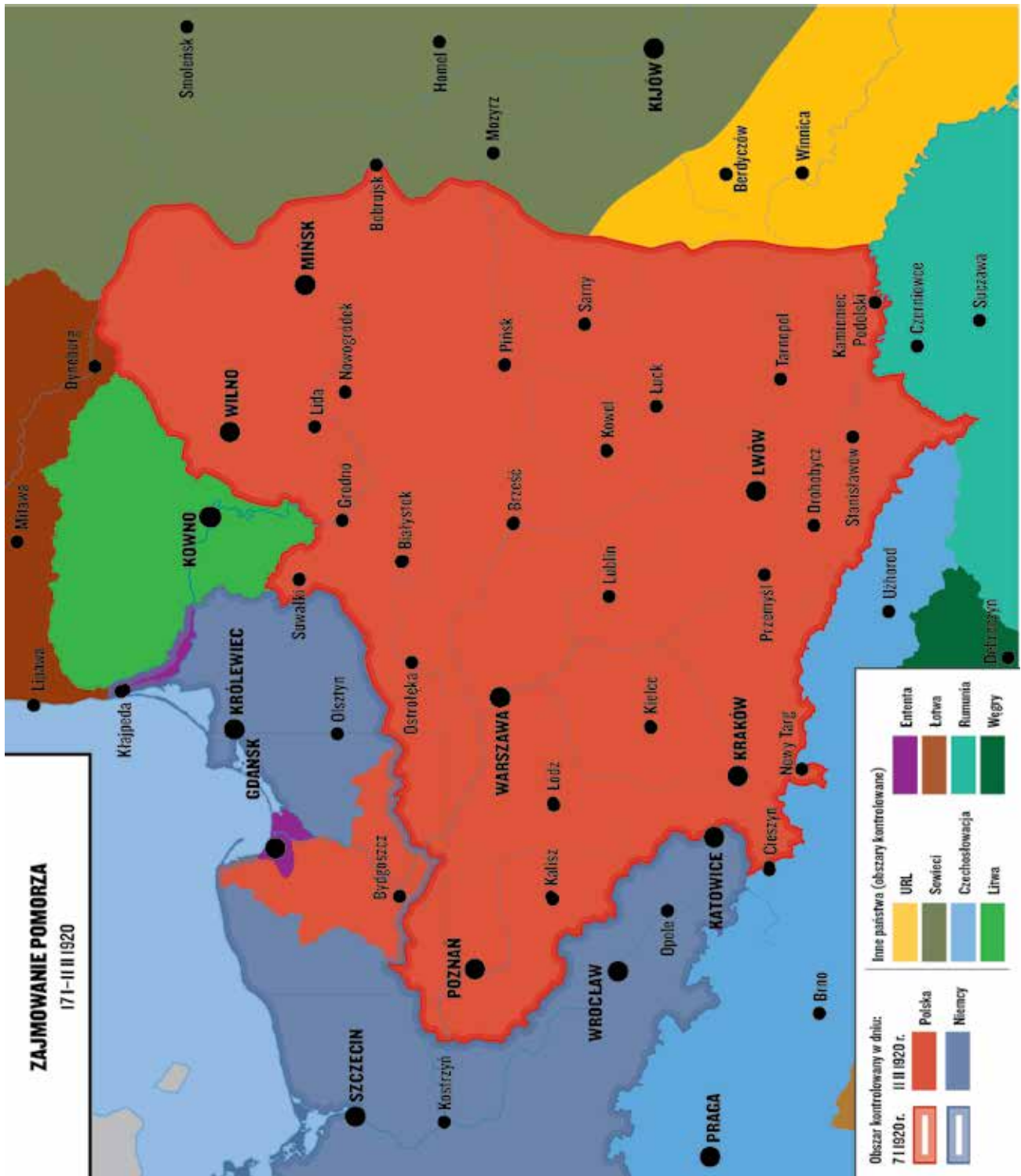
POWSTANIE SEJNEŃSKIE

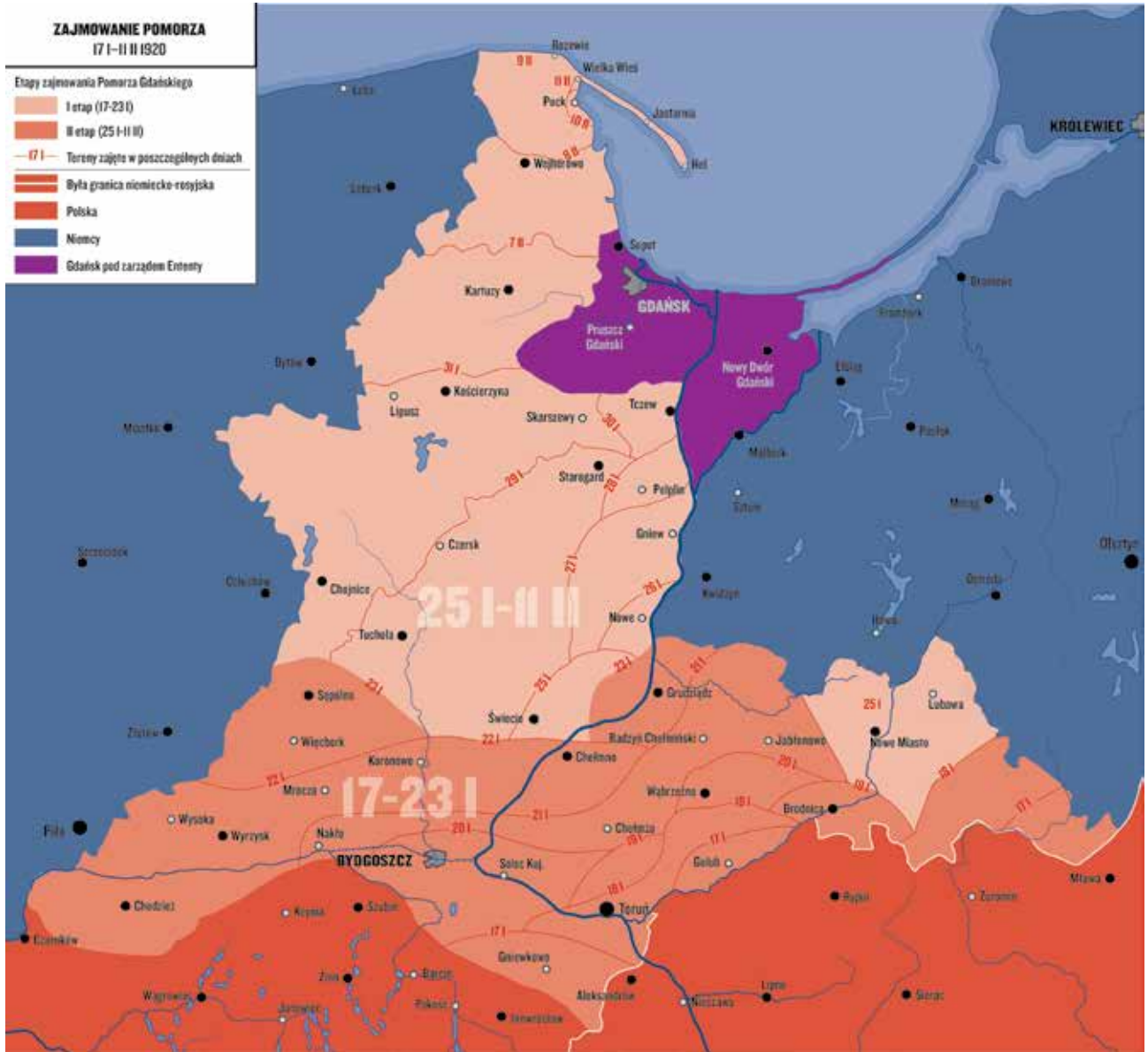
POWSTANIE SEJNEŃSKIE

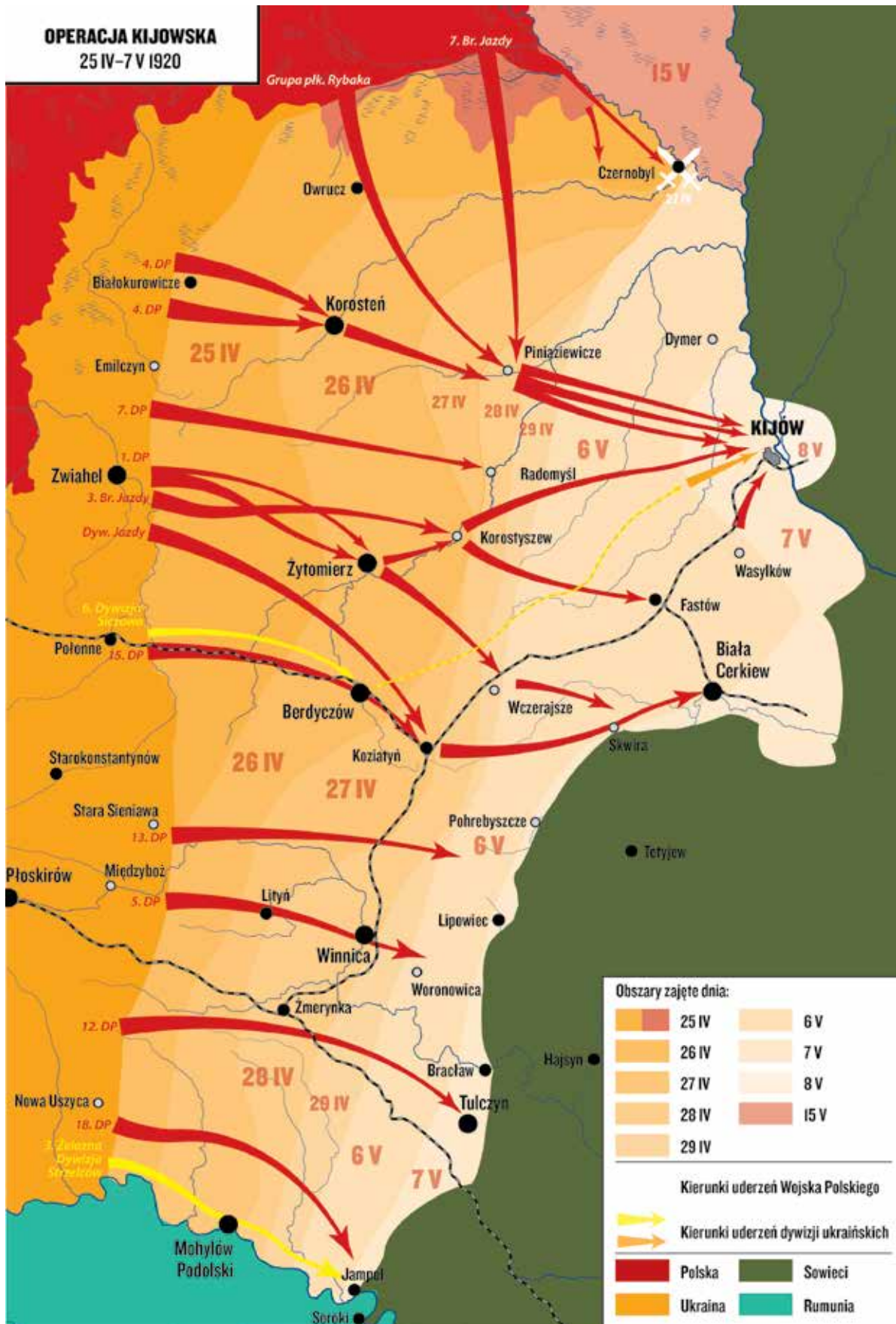
ZAJMOWANIE POMORZA

ZAJMOWANIE POMORZA

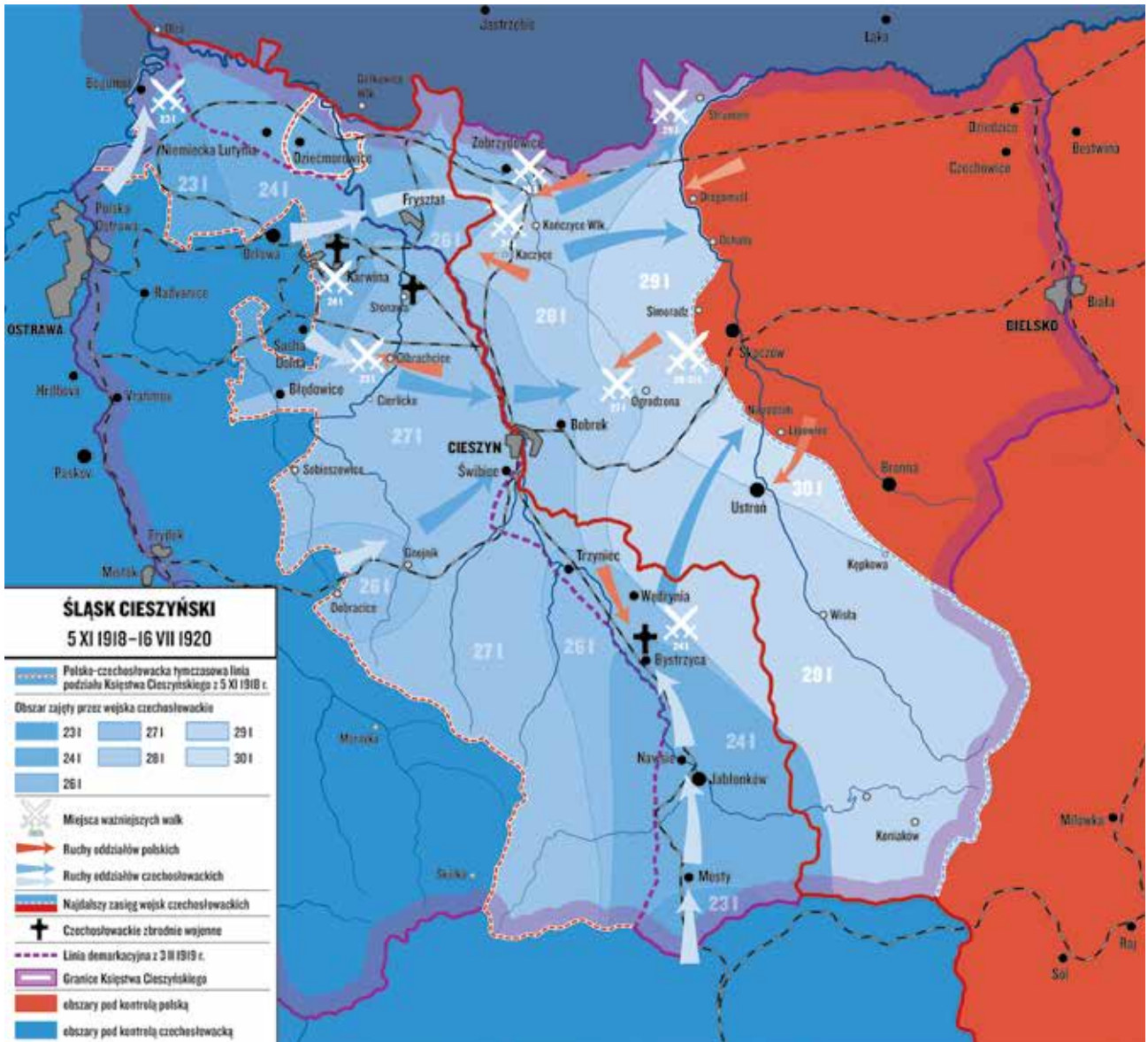
OPERACJA KIJOWSKA

KONFLIKT Z CZECHOSŁOWACJĄ

KONFLIKT Z CZECHOSŁOWACJĄ

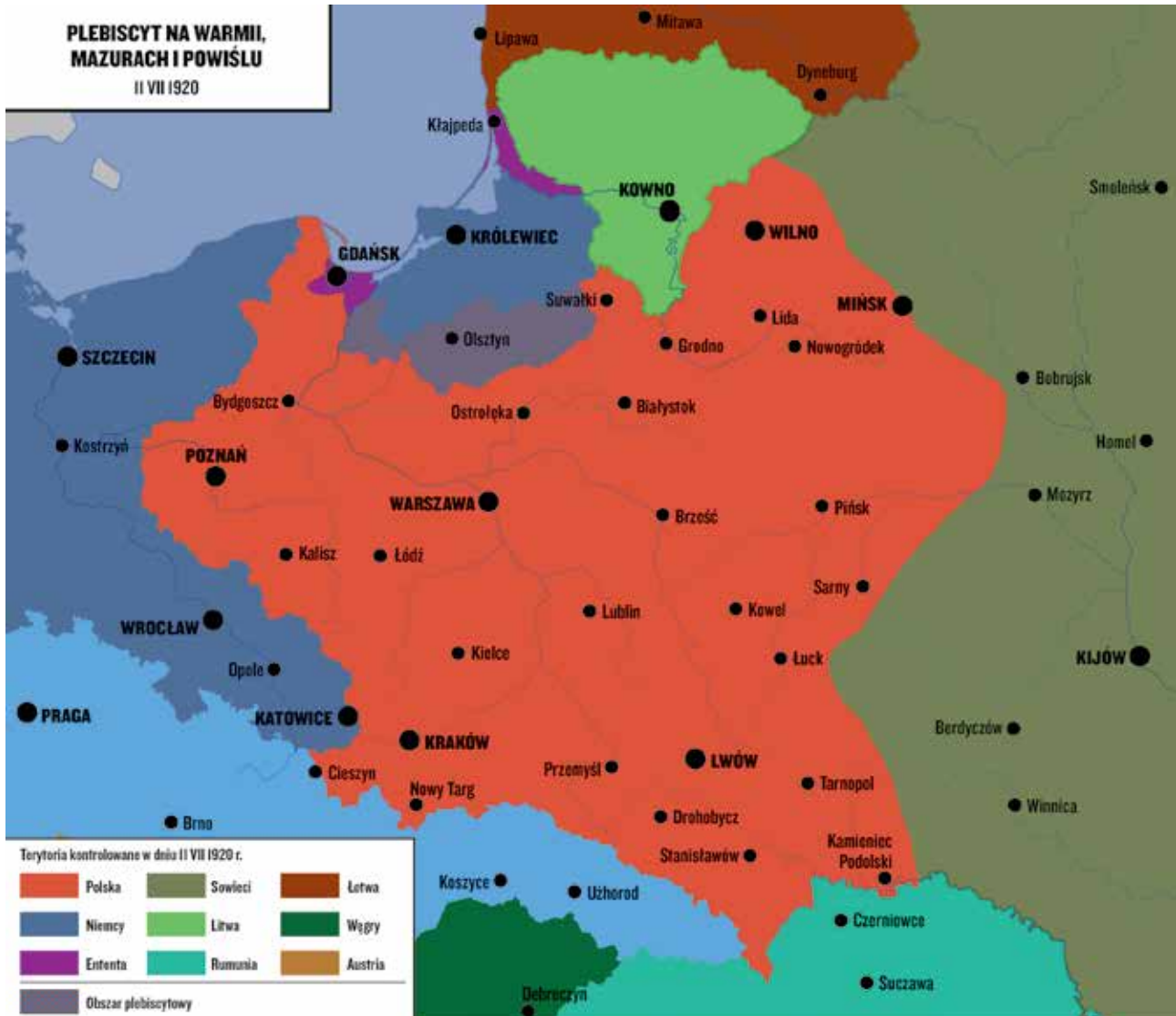

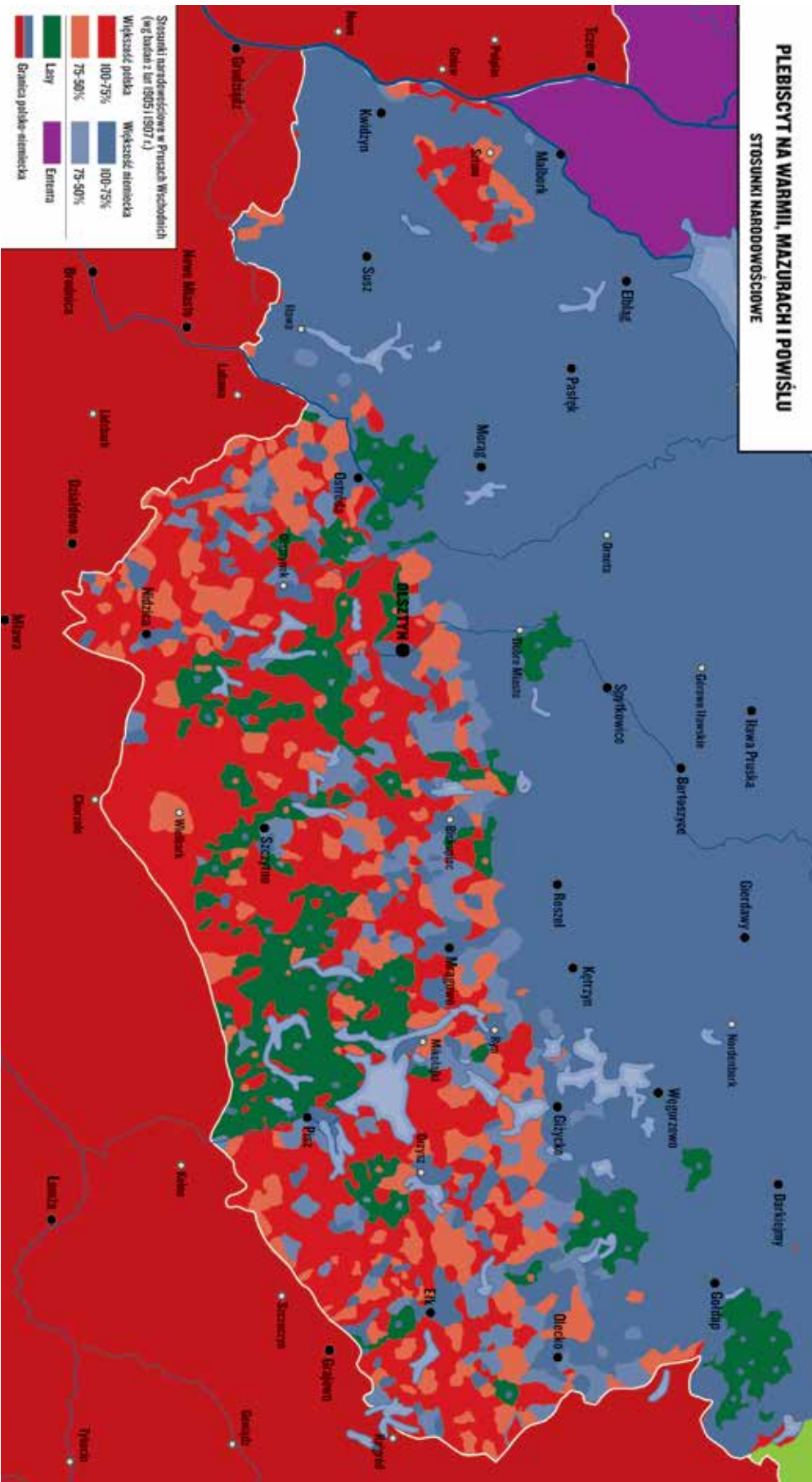

KONFERENCJA W SPA

PLEBISCYT NA WARMII, MAZURACH I POWIŚLU

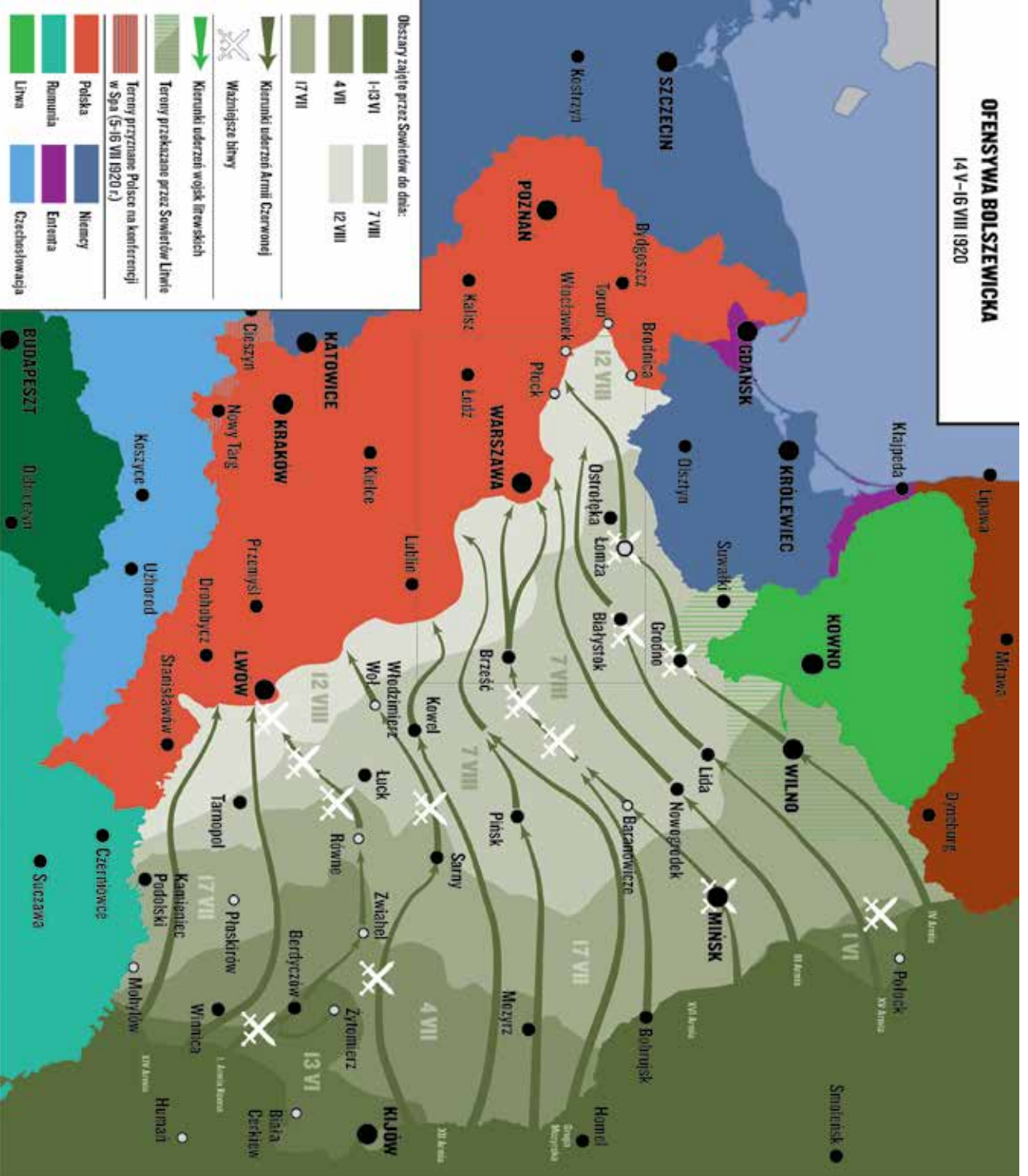

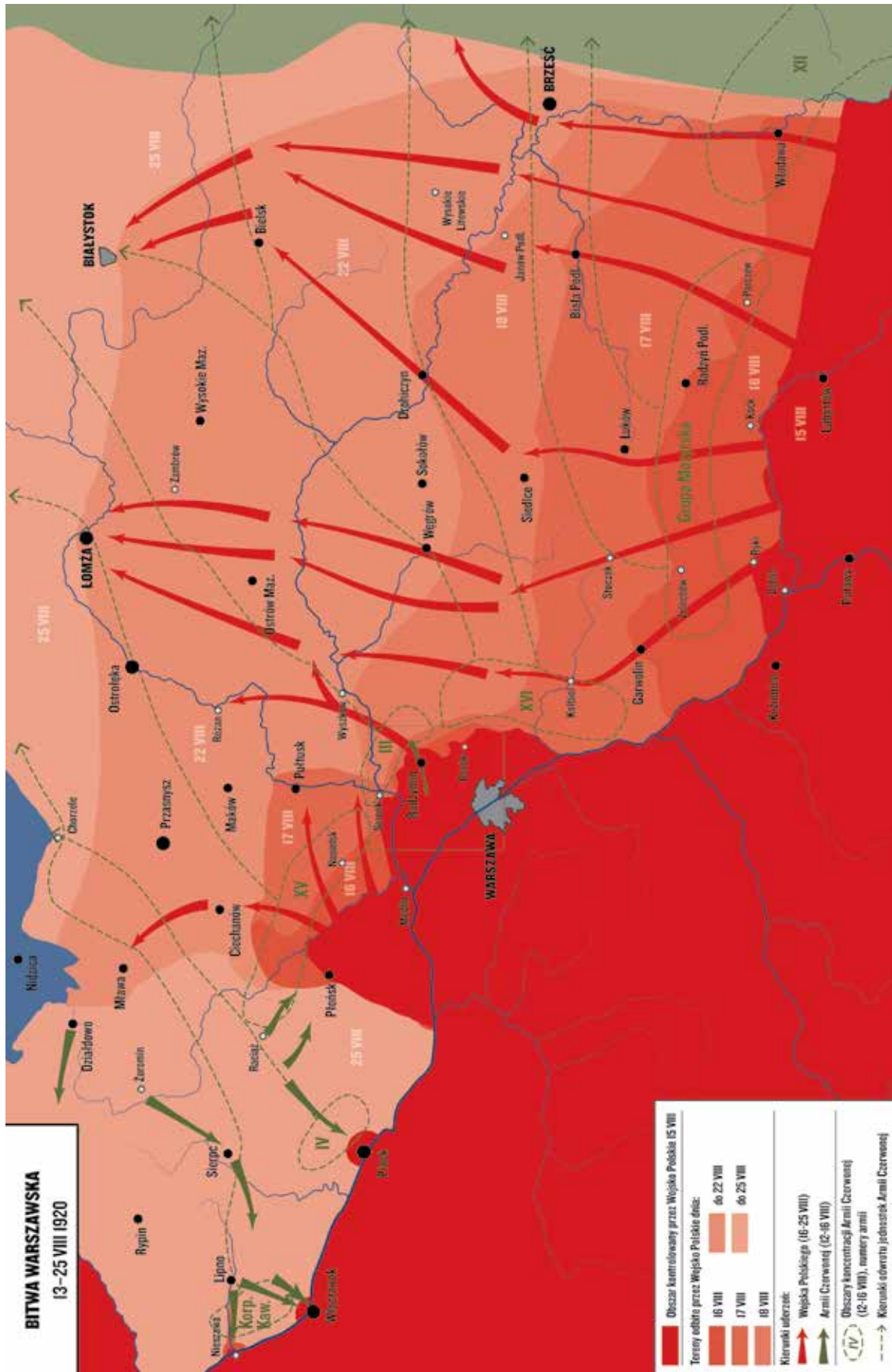
BITWA WARSZAWSKA

OFENSYWA BOLSZEWICKA

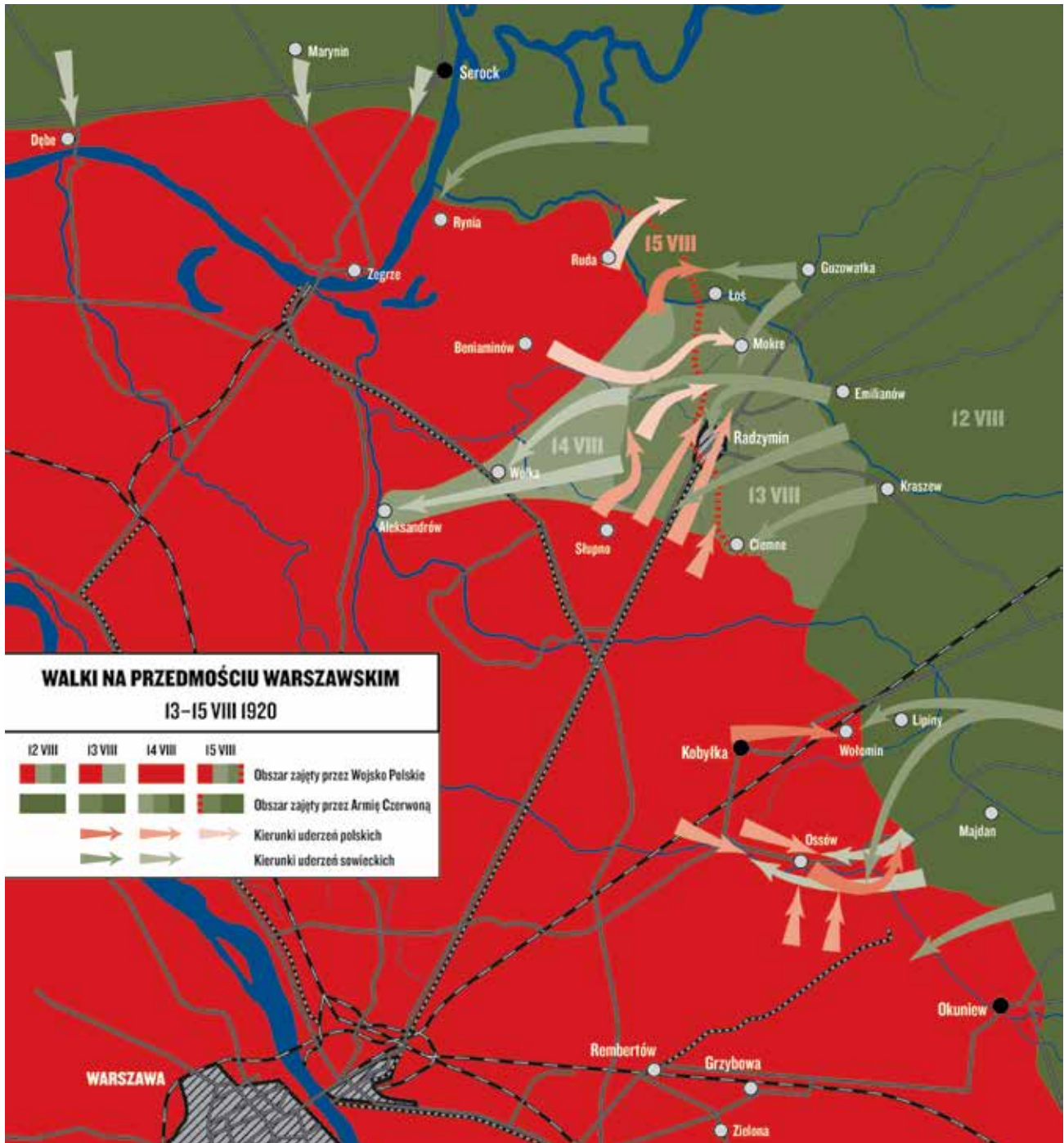
14 V - 16 VIII 1920

BITWA WARSZAWSKA

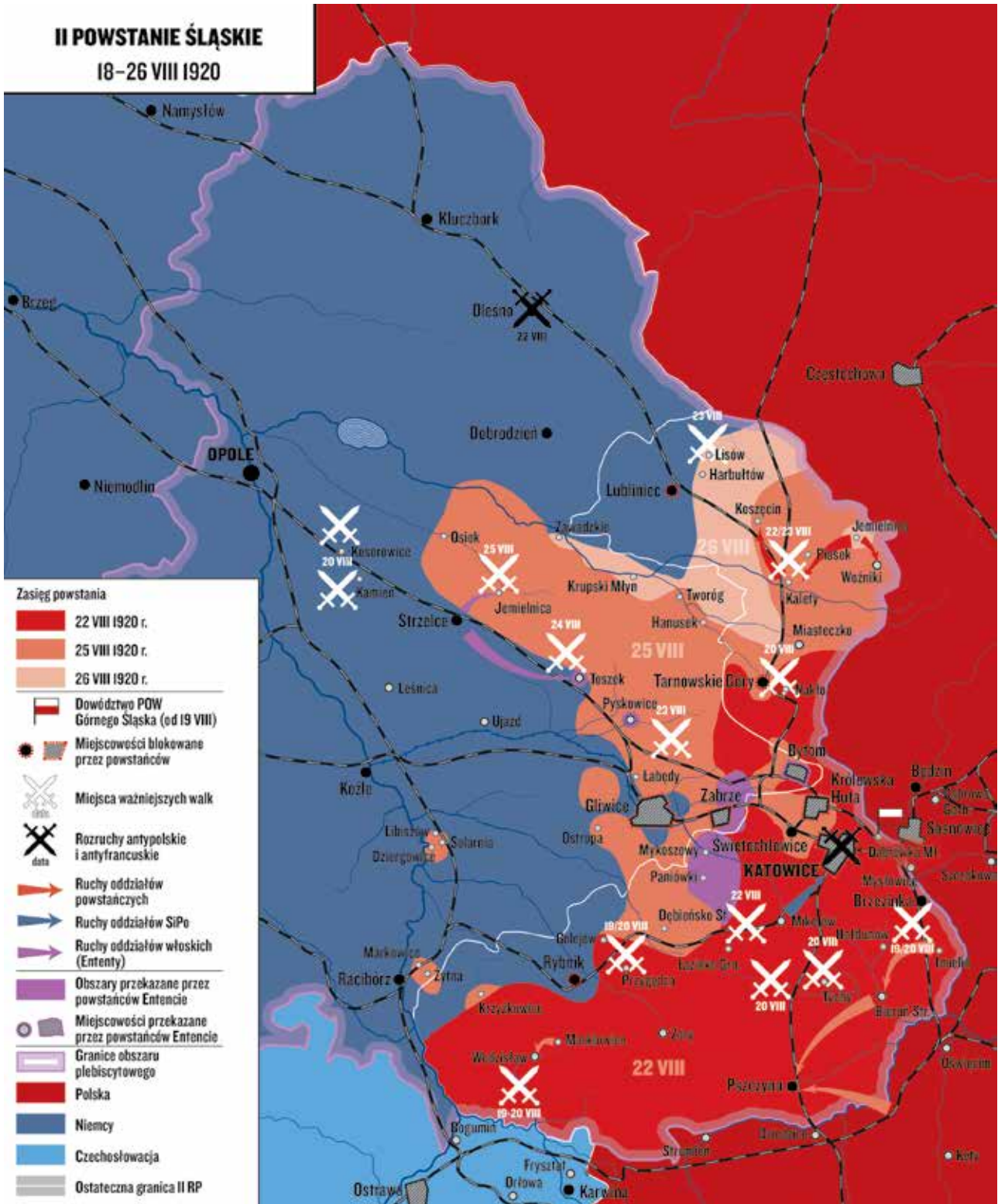
BITWA WARSZAWSKA

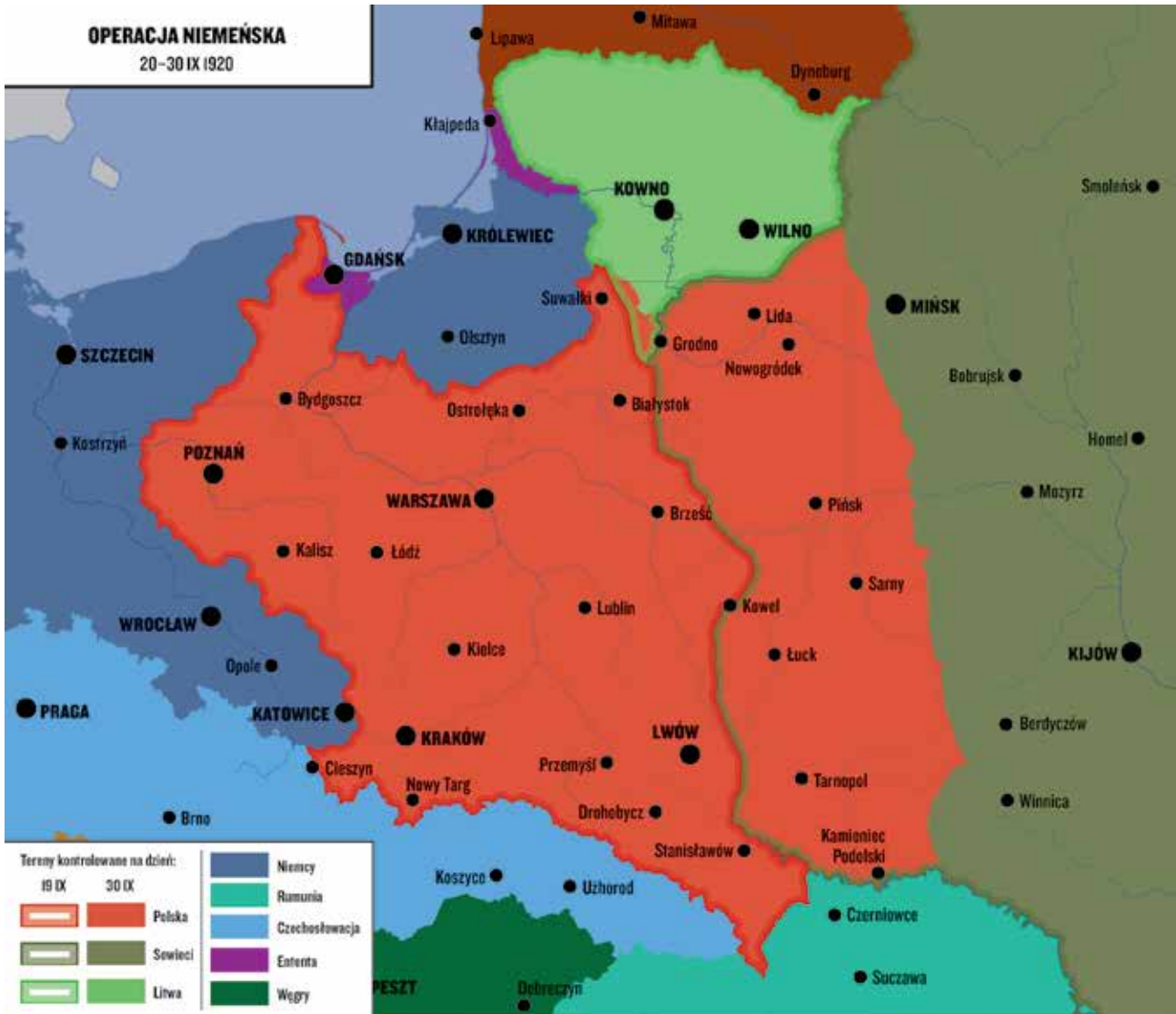
II POWSTANIE ŚLĄSKIE

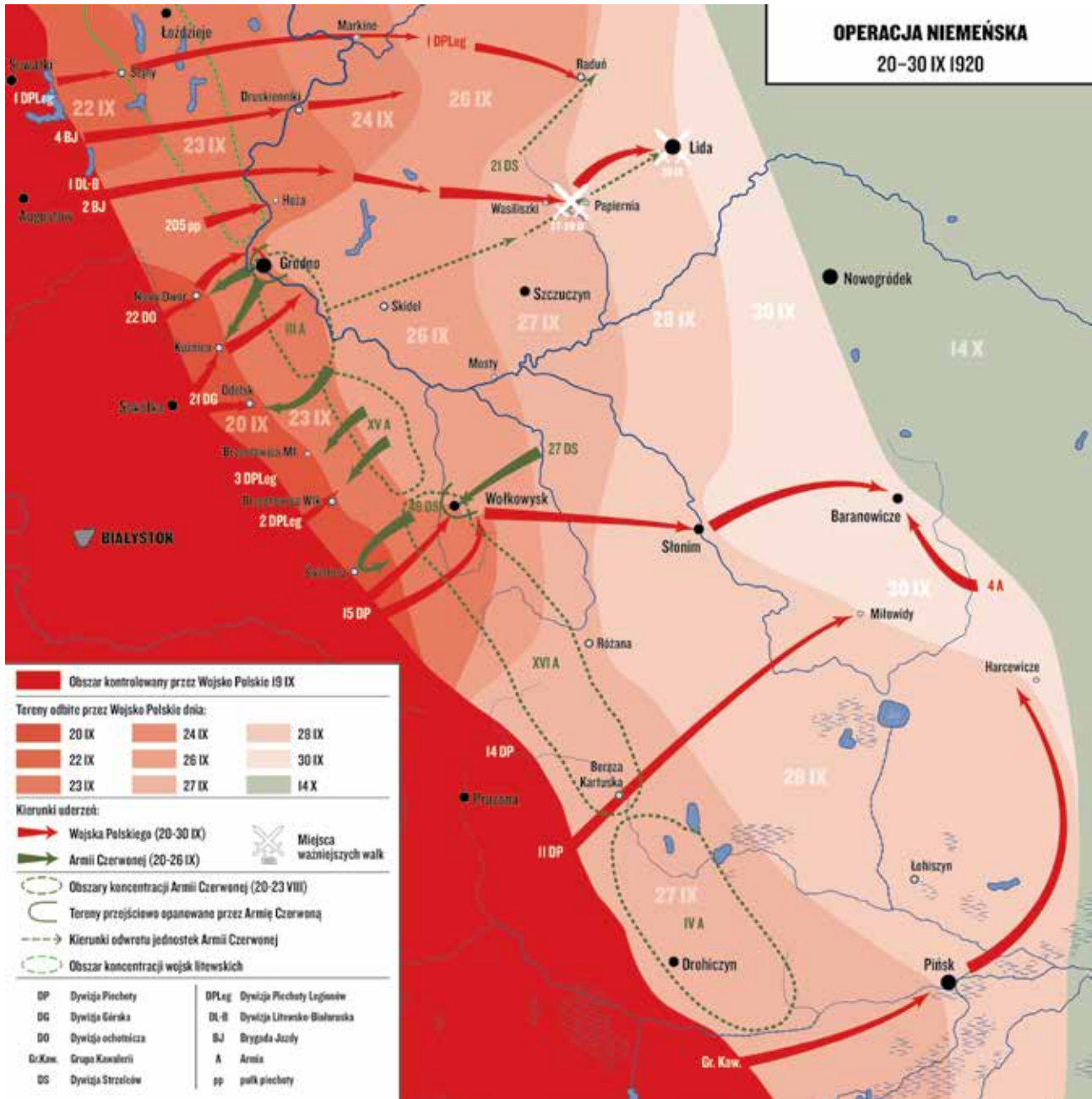
II POWSTANIE ŚLĄSKIE
18-26 VIII 1920

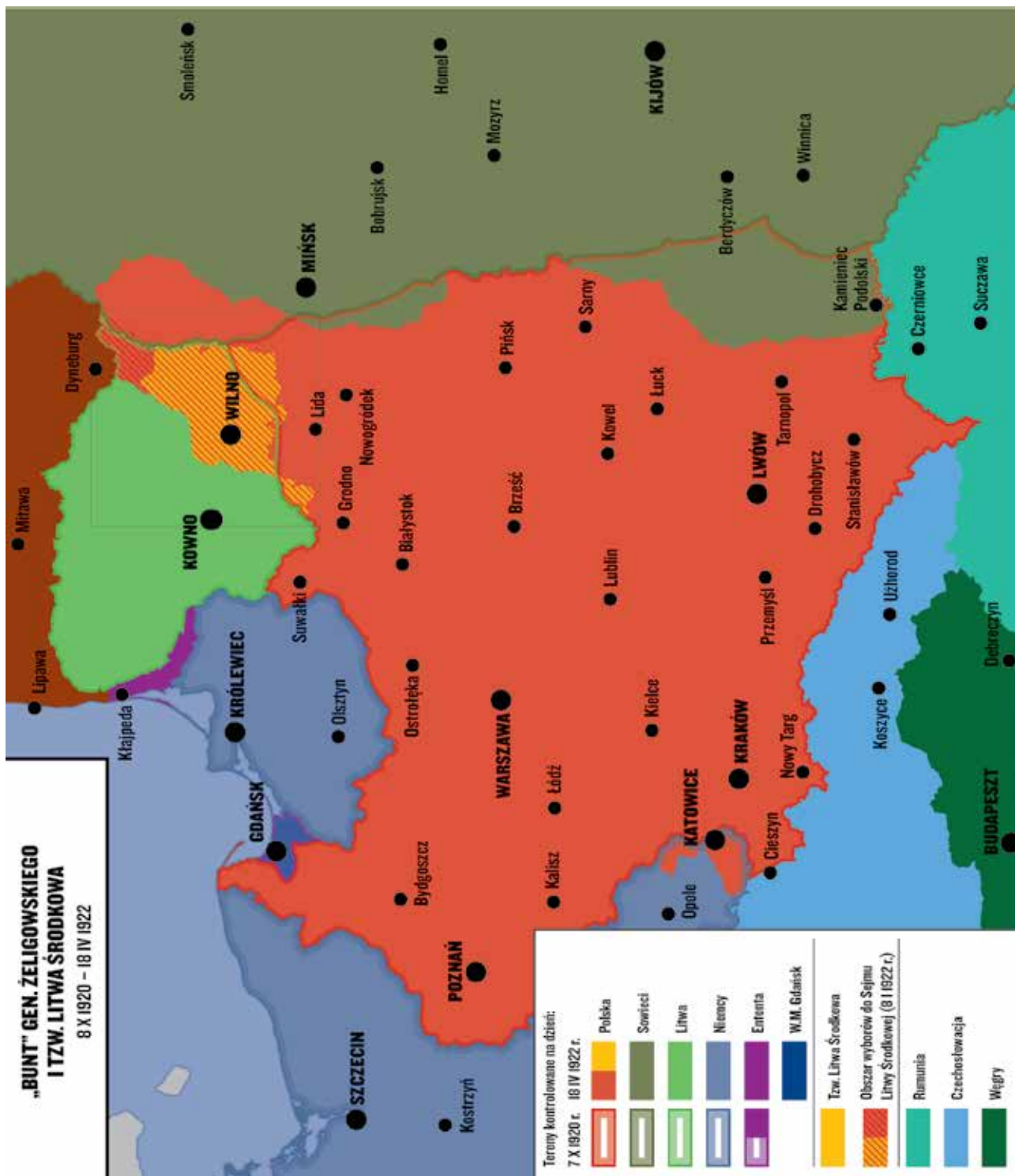
OPERACJA NIEMIEŃSKA

OPERACJA NIEMEŃSKA

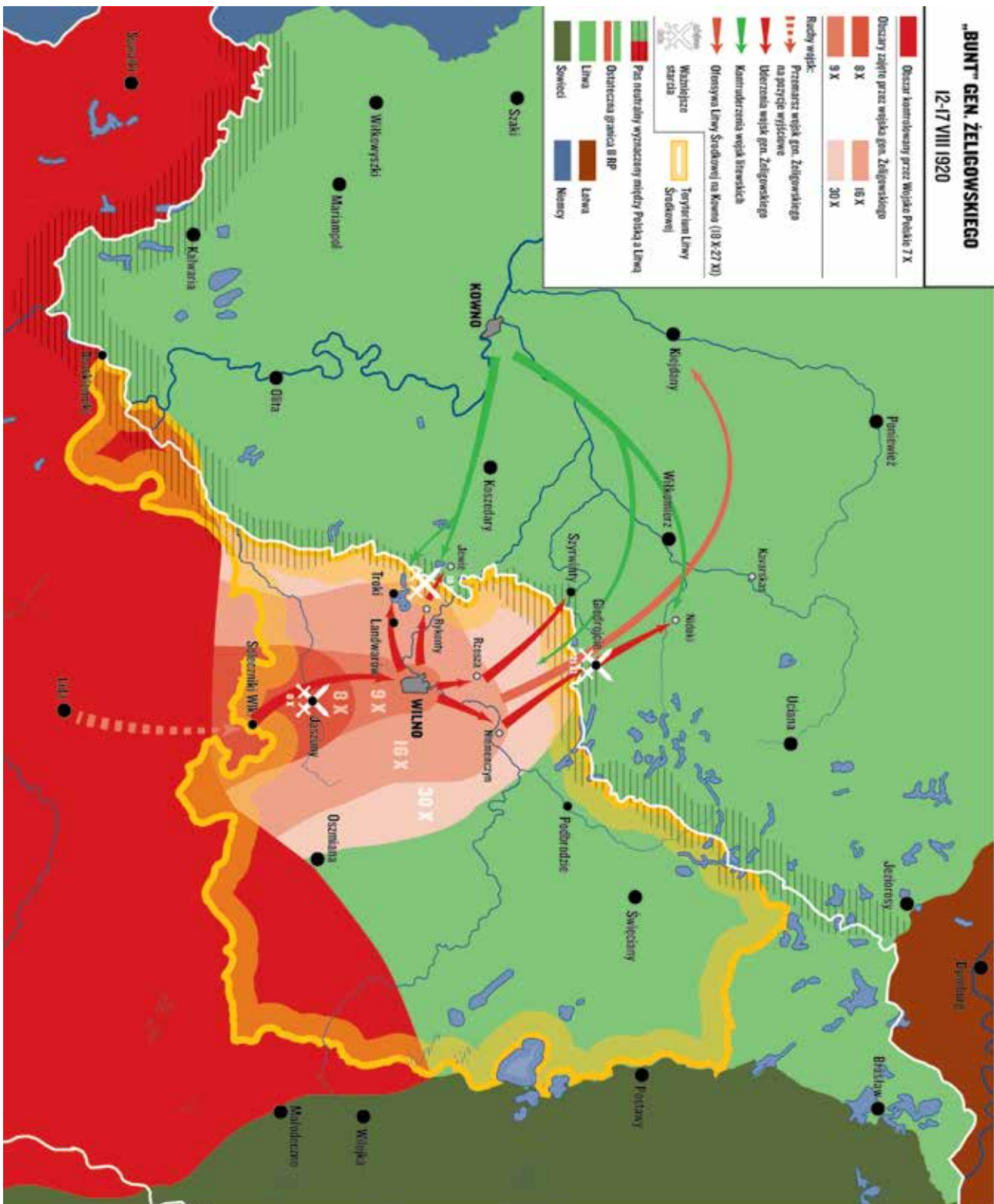
"BUNT" GEN. ŻELIGOWSKIEGO

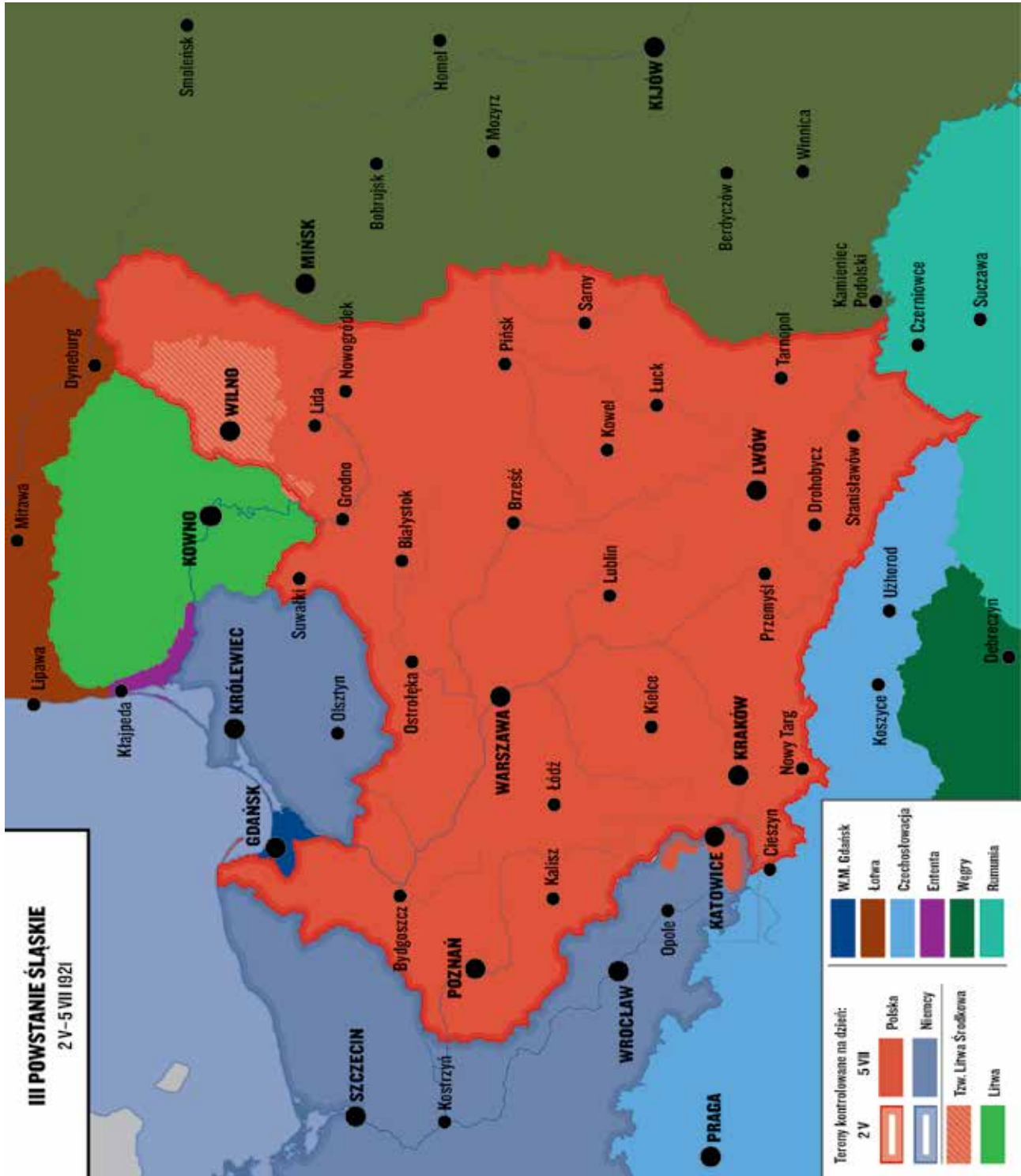

"BUNT" GEN. ŻELIGOWSKIEGO

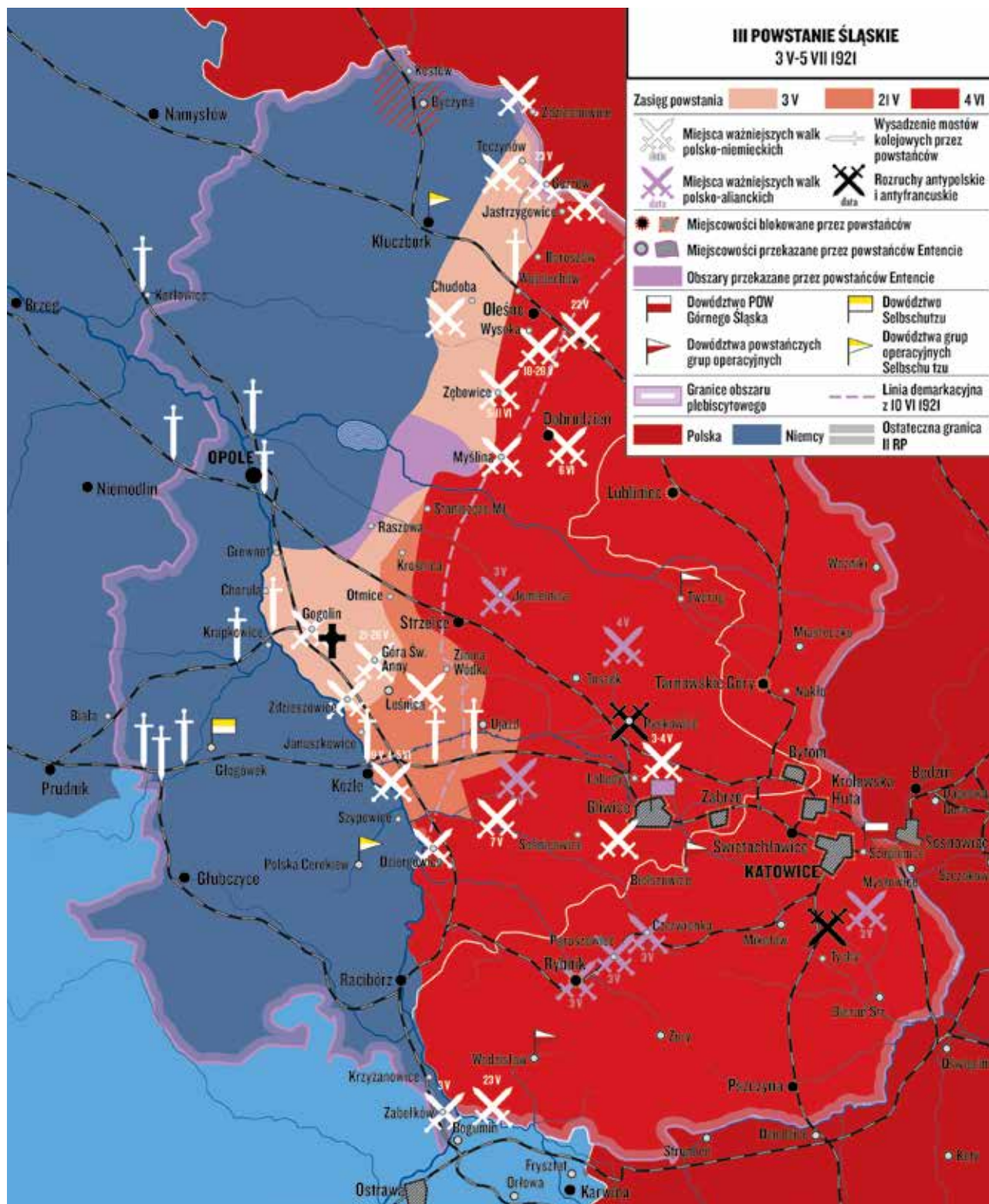
"BUNT" GEN. ŻELIGOWSKIEGO

12-17 VIII 1920

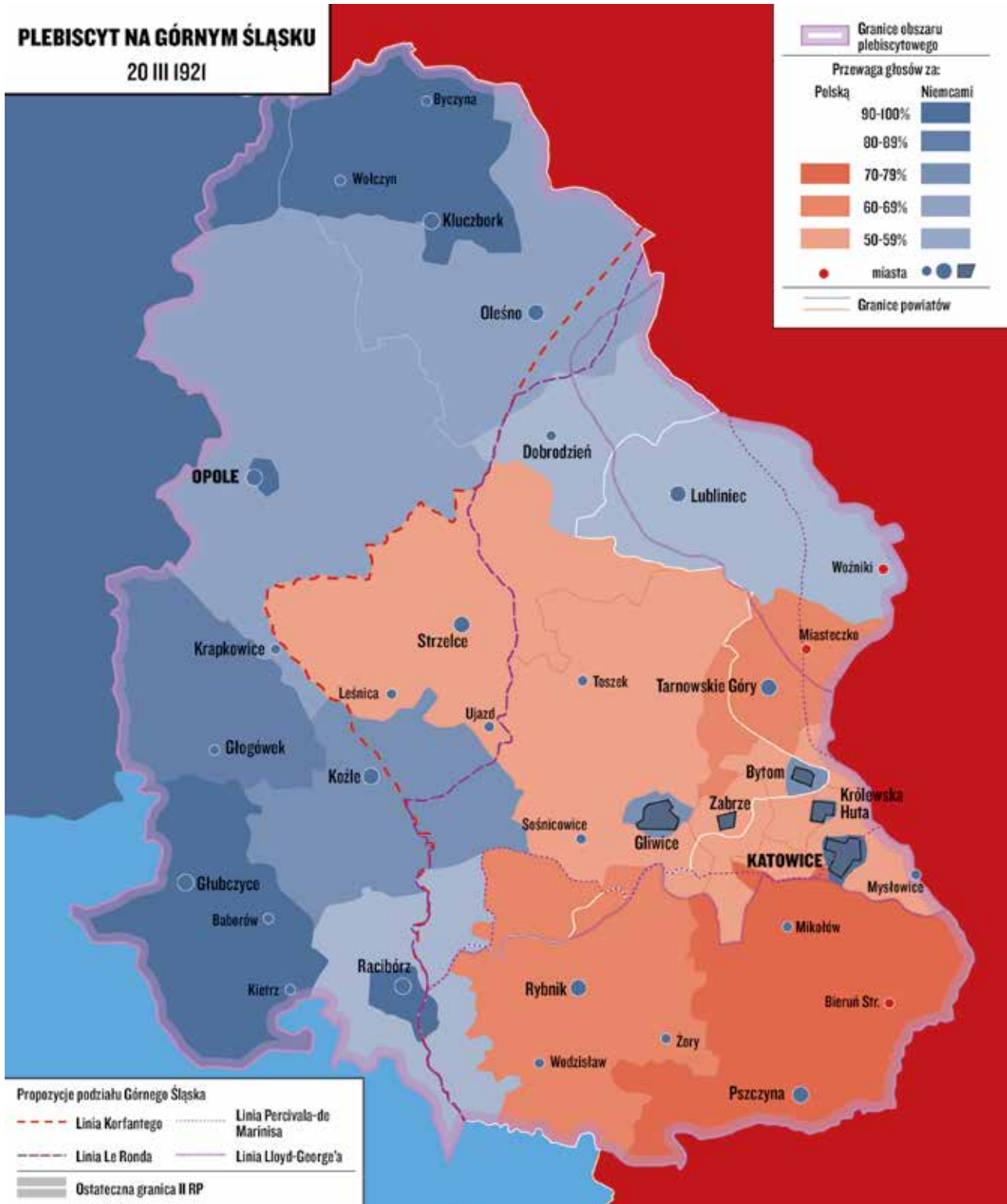

II POWSTANIE ŚLĄSKIE

PLEBISCYT NA ŚLĄSKU

PLEBISCYT NA GÓRNYM ŚLĄSKU 20 III 1921

„Materiały edukacyjne IPN” mają służyć jako pomoc dydaktyczna w nauczaniu historii Polski ostatnich dwustu lat (1795–1989). Są one adresowane przede wszystkim do nauczycieli i wychowawców z placówek edukacyjnych, z pewnością jednak każdy miłośnik historii znajdzie w nich coś ciekawego dla siebie.

11 listopada 1918 roku, w wyniku rozejmu kończącego I wojnę światową, po 123 latach zaborów Polska odzyskała niepodległość. Rozpoczął się proces budowy II Rzeczypospolitej, państwa z własnym rządem, armią i terytorium. Poza scaleniem ziem trzech byłych państw zaborczych jednym z najtrudniejszych wyzwań było wytyczenie granic odrodzonej Polski. O ich kształcie decydowali dyplomaci zwycięskich mocarstw przy

aktywnym udziale polskich przedstawicieli podczas konferencji pokojowej w Paryżu, ale także odwaga i poświęcenie Polaków walczących zbrojnie o utrzymanie odzyskanej niepodległości. Kształtowanie się terytorium II RP zakończyło się w 1923 roku i było okupione ogromem działań dyplomatycznych polskich władz oraz krwią tysięcy Polaków.

**INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ**

Instytut Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu
ul. Janusza Kurtyki 1,
02-676 Warszawa.

www.ipn.gov.pl • www.ksiegarnia.ipn.gov.pl